

HANDLEIDING

Vak 21

BIJ HET

ONDERWIJS

IN DE

BIJBELSCH E GESCHIEDENIS

DOOR

J. I. DOEDES.

~~~~~  
Elfde druk.  
~~~~~

6

TE UTRECHT, BIJ
KEMINK & ZONN.

Vak 21

6

HANDLEIDING

BIJ HET

ONDERWIJS

IN DE

BIJBELSCH E GESCHIEDENIS

DOOR

J. I. DOEDES.

~~~~~  
Elfde druk.  
~~~~~


TE UTRECHT, BIJ
KEMINK & ZOON.

1883.

De eerste druk is verschenen in 1855.

*Aan de leerlingen, die deze
Handleiding gebruiken.*

Bedient u van deze Handleiding met veel genoegen. De vragen, die hier niet beantwoord zijn, zult gij doorgaans zonder veel moeite kunnen beantwoorden, als gij de plaatsen, welke achter die vragen opgegeven worden, in den Bijbel raadpleegt. Doet gij dit nauwgezet, dan wordt gij met vele bijzonderheden der Bijbelsche Geschiedenis nader bekend, terwijl gij u tevens oefent in het onderzoek van de Heilige Schriften.

Deze Handleiding moge u bij uw Bijbelonderzoek een goede leidsman zijn, en een der middelen, door welke gij gebracht wordt tot den goeden Herder, van wien de Heilige Schriften getuigen. Weet gij nog niet veel van de Bijbelsche Geschiedenis, dan doet gij wel, als gij dit boekje eens geregeld dóórleest. Hebt gij u reeds eenigszins met haar bekend gemaakt, dan zult gij waarschijnlijk bij het gebruik van dit boekje weldra bemerken, dat hier en daar nog wel iets aan uwe aandacht ontsnapt was. Hoe weinig of hoe veel gij overigens ook van de Bijbelsche Geschiedenis weet, dit stemt gij zeker toe, dat er geen belangrijker, geen schooner, geen boeiender geschiedenis, dan de Bijbelsche Geschiedenis te vinden is.

Komt, ijverig aan het werk en onvermoeid in den arbeid!

I N H O U D.

	Bladz.
Inleiding	5.
§ 1. Van den aanvang dezer wereld tot den zondvloed.	7.
§ 2. Van den zondvloed tot de roeping van Abraham.	10.
§ 3. Van de roeping van Abraham tot den uittocht der Israëlieten uit Egypte	12.
§ 4. Van den uittocht der Israëlieten uit Egypte tot koning Saul	26.
§ 5. Van koning Saul tot de scheiding der twee rijken, Juda en Israël	39.
§ 6. Van de scheiding der twee rijken, Juda en Israël, tot de Babylonische gevangenschap .	44.
<i>a.</i> Het rijk der tien stammen of van Israël.	45.
<i>b.</i> Het rijk der twee stammen of van Juda.	49.
§ 7. Van de Babylonische gevangenschap tot de geboorte van den Heer Jezus	57.
§ 8. Van de geboorte des Heeren Jezus tot de uitstorting van den Heiligen Geest	62.
§ 9. Van de uitstorting des Heiligen Geestes tot de verwoesting van Jeruzalem.	80.

BIJBELSCH E GESCHIEDENIS.

INLEIDING.

1. De Bijbelsche Geschiedenis stelt ons voor, hoe God zich van het begin geopenbaard heeft aan de menschen, later inzonderheid aan de Israëlieten, eindelijk door den Heer Jezus Christus tot heil der geheele wereld.

* Geschiedenis. Algemeene Geschiedenis. Bijbelsche Geschiedenis.

2. Wij leeren de Bijbelsche Geschiedenis vooral uit de geschiedboeken des Ouden en Nieuwen Verbonds kennen.

Tot de geschiedboeken des Ouden Verbonds worden gerekend: Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium, Jozua, Richteren, Ruth, 2 van Samuël, 2 der Koningen, 2 der Kronieken, Ezra, Nehemia, Esther.

Op de historische boeken volgt dit vijftal: Job, Psalmen, Spreuken, Prediker, Hooglied.

Daarna de Profetische boeken: Jesaja, Jeremia, Klaagliederen van Jeremia, Ezechiël, Daniël, Hozea, Joël, Amos, Obadja, Jona, Micha, Nahum, Habakuk, Zephanja, Haggai, Zacharia, Maleachi.

Te zamen 39 in getal.

De geschiedboeken des Nieuwen Verbonds zijn: vier Evangeliën, 1 van Mattheus, 1 van Markus, 1 van Lukas, 1 van Johannes, en de Handelingen der Apostelen door Lukas.

Daarop volgen 21 brieven: 14 van Paulus, namelijk 1 aan de Romeinen, 2 aan de Korinthiërs, 1 aan de Galaten, 1 aan de Ephesiërs, 1 aan de Philippensen, 1 aan de Kolossensen, 2 aan de Thessalonicensen, 2 aan Timotheus, 1 aan Titus, 1 aan Philémon, 1 aan de Hebreëen; en 7 algemeene zendbrieven, 1 van Jakobus, 2 van Petrus, 3 van Johannes, 1 van Judas.

Eindelijk: de Openbaring van Johannes.

Te zamen 27 in getal.

* Vindt men ook het een en ander, dat tot de Bijbelsche Geschiedenis behoort, of daarvoor belangrijk is, in de andere boeken des O. en N. V., behalve in de geschiedboeken?

** Verklaring van de namen en opgaaf van den inhoud der boeken des O. en N. Verbonds.

*** Taal, ouderdom, echtheid, ongeschondenheid, geloofwaardigheid, gezag van de boeken des O. en N. V.

3. Uit de boeken des Ouden Verbonds leeren wij, hoe God zich vóór de komst van den Heer Jezus aan de menschen bekend heeft gemaakt, en wat Hij heeft gedaan, om zijne komst voor te bereiden.

4. Uit de boeken des Nieuwen Verbonds leeren wij, wat de Heer Jezus heeft gedaan om zondaren zalig te maken, en hoe wij door hem zalig kunnen worden.

5. Bij de behandeling van de Bijbelsche Geschiedenis geve men afzonderlijk acht op hetgeen gebeurde is:

- I. Van den aanvang dezer wereld tot den zondvloed,
- II. Van den zondvloed tot de roeping van Abraham,
- III. Van de roeping van Abraham tot den uittocht der Israëlieten uit Egypte,
- IV. Van den uittocht der Israëlieten uit Egypte tot koning Saul,
- V. Van koning Saul tot de scheiding der twee rijken, Juda en Israël,
- VI. Van de scheiding der twee rijken, Juda en Israël, tot de Babylonische gevangenschap,
- VII. Van de Babylonische gevangenschap tot de geboorte van den Heer Jezus,
- VIII. Van de geboorte des Heeren Jezus tot de uitstorting van den Heiligen Geest,
- IX. Van de uitstorting des Heiligen Geestes tot de verwoesting van Jeruzalem.

§ 1.

VAN DEN AANVANG DEZER WERELD TOT
DEN ZONDVLOED.

(Gen. 1 : 1.—7 : 24.)

1. *Wanneer heeft God alles geschapen?*

In het begin schiep God den hemel en de aarde.
Gen. 1 : 1.

2. *Wat lezen wij het eerst van onze aarde?*

Wij lezen het eerst van onze aarde, dat zij woest en ledig was, terwijl duisternis op haar heerschte, en dat God haar in zes dagen voor menschen en dieren bewoonbaar gemaakt heeft.

a. *Wat heeft God op elk van die zes dagen gedaan?*
Gen. 1 : 3—31.

b. *Waartoe heeft God den zevenden dag bestemd?*
Gen. 2 : 2, 3.

3. *Wie waren de eerste menschen?*

De eerste menschen waren Adam en Eva, geschapen naar Gods beeld, naar zijne gelijkenis, en door Hem geplaatst in eenen hof in Eden, gelegen in Azië.

a. *Hoe is Adam geschapen, en wat had hij in den hof Eden te doen?* Gen. 2 : 7, 15.

b. *Van waar was Eva, en waartoe was zij door God bestemd?* Gen. 2 : 18, enz.

c. *Wat beteekent het, dat de mensch naar Gods beeld, naar Gods gelijkenis geschapen is?* Vgl. Gen. 9 : 6.
Jak. 3 : 9.

d. *Hoelang is het geleden, dat God de eerste menschen geschapen heeft?*

4. *Waren Adam en Eva zondaars, zoo als wij zijn?*

Adam en Eva waren eerst zonder zonde, maar door de overtreding van Gods gebod zijn zij zondaars geworden.

- a. *Welke macht en vrijheid gaf God aan den eersten mensch? Gen. 1:28—30.*
- b. *Waaruit blijkt, dat Adam en Eva eerst rein waren? Gen. 1:31. 2:25.*
- c. *Welk gebod gaf God eerst aan den mensch? Gen. 2:16, 17.*
- d. *Met welk doel verbood God den mensch, te eten van den boom der kennis des goeds en des kwaads?*
5. *Hoe zijn Adam en Eva tot overtreding van Gods gebod gekomen?*

Eva heeft zich laten verleiden door de slang, en Adam door Eva, en zoo zijn beiden door zonde schuldig geworden.

- a. *Gesprek van de slang en Eva, en Eva's zonde. Gen. 3:1.*
- b. *Adams en Eva's verantwoording, Gen. 3:9—13.*
- c. *Wie heeft Eva eigenlijk verzocht en verleid? Joh. 8:44. 1 Joh. 3:8. Openb. 12:9.*
- d. *Waarom zijn Adam en Eva schuldig te noemen wegens hunne overtreding?*
- e. *Het woord van God tot de slang. Gen. 3:14, 15.*
6. *Welke gevolgen heeft de eerste zonde van Adam en Eva voor hen gehad?*

Adam en Eva werden bevreesd en beschaamd, toen zij gezondigd hadden, verbergden zich voor God, zijn uit Eden gebannen, aan allerlei ellende onderworpen, en ten laatste gestorven. Gen. 3:7—24. Rom. 5:12.

7. *Welke kinderen hebben Adam en Eva gehad?*

Adam en Eva hebben, nadat zij gezondigd hadden en uit Eden verdreven waren, vele zonen en dochteren gekregen, uit welke ons alleen Kain, Abel en Seth bij name genoemd worden.

8. *Wat lezen wij van Kain en Abel?*

Kain was een landbouwer en Abel een schaapherder, die door zijnen broeder Kain uit nijd gedood is.

- a. *Waarom benijdde Kain zijn broeder?* Gen. 4:3—5. 1 Joh. 3:12.
- b. *Is Kain niet door God gewaarschuwd, en hoe is hij door God bestraft en gestraft?* Gen. 4:6, 7, 9—16.
- c. *Wat lezen wij van Kains nakomeling Lamech?* Gen. 4:19—24.

9. *Wat lezen wij van Seth?*

Aan Seth werd een zoon geboren, Enos genaamd, die de stamvader is van Noachs geslacht, en in wiens dagen men God gemeenschappelijk begon te vereeren.

10. *Waren de nakomelingen van Kain en Seth godvreezend?*

De nakomelingen van Kain hebben de nakomelingen van Seth tot allerlei goddeloosheid verleid, zoodat de boosheid der menschen zich vermenigvuldigde op de aarde. Gen. 6:1—12.

11. *Waren allen even goddeloos?*

Wij lezen van Henoch, dat hij met God wandelde, en evenzoo van Noach, die rechtvaardig en oprecht was. Gen. 5:24. 6:9.

- a. *Geslachtsregister van Adam tot Noach.* Gen. 5:1-32.
- b. *Hoe oud is Adam geworden?* Gen. 5:5.
- c. *Is Henoch ook gestorven, en was hij oud, toen hij de aarde verliet?* Gen. 5:21—24. Hebr. 11:5.
- d. *Wie heeft het langst geleefd?* Gen. 5:27.
- e. *Waarom kon de hooge leeftijd der eerste menschen dienen?*

12. *Waarom is de goddeloosheid van het eerste menschengeslacht gestraft?*

God heeft een grooten watervloed over de aarde gebracht, om al wat op de aarde was den geest te doen geven.

- a. *Waarom wordt die groote watervloed gewoonlijk de zondvloed genoemd?*
- b. *Hebben de tijdgenooten van Noach zich vóór den zondvloed kunnen bekeeren?* Gen. 6:3.

13. *Zijn allen in den zondvloed omgekomen?*

God gebood Noach, eene ark te bouwen, en deed hem daarin gaan met zijne vrouw en zijne drie zonen, benevens hunne vrouwen.

- a. *Beschrijving van de Ark.* Gen. 6 : 14—16.
- b. *Gods belofte aan Noach.* Gen. 6 : 18.
- c. *Beschrijving van den zondvloed.* Gen. 7 : 10—24. Matth. 24 : 37—39.
- d. *Hoe oud waren Noach en zijne zonen tijdens den zondvloed?* Gen. 5 : 32. 7 : 11.

14. *Is al het gedierte in den zondvloed omgekomen?*

Noach heeft op Gods bevel van sommige dieren zeven paar, en van andere één paar met zich in de ark genomen. Gen. 7 : 2—5.

- a. *Wanneer heeft de zondvloed allen, die niet met Noach in de ark waren, verzwolgen?*

§ 2.

VAN DEN ZONDVLOED TOT DE ROEPING VAN ABRAHAM.

(Gen. 8 : 1—11 : 29.)

1. *Wie is de tweede stamvader van het menschelijk geslacht?*

De tweede stamvader van het menschelijk geslacht is Noach, die drie zonen had, Sem, Cham en Jafeth. Gen. 10 : 1, 32.

2. *Wat beloofde God aan Noach, nadat hij de ark had verlaten?*

Nadat Noach de ark had verlaten, beloofde God hem, dat zaaiing en oogst, koude en hitte, zomer en winter, dag en nacht voortaan geregeld zouden terugkeeren. Gen. 8 : 21, 22.

a. *Hoelang is de zondvloed op de aarde geweest, hoe is deze van de wateren des zondvloeds bevrijd, en hoe vernam Noach, dat hij de ark kon verlaten?* Gen. 7 : 24. 8 : 1—19.

b. *Wat deed Noach, toen hij de ark verlaten had?* Gen. 8 : 20. 9 : 20.

3. *Hebben wij voor eenen tweeden zondvloed te vreezen?*

God heeft gezegd, dat er geen watervloed meer komen zal, om alle vleesch uit te roeien, en heeft tot teeken van deze belofte den regenboog gesteld. Gen. 8 : 21. 9 : 9—17.

4. *Is de zonde door den zondvloed uitgeroeid?*

De zonde heeft zich ook na den zondvloed in Noachs huis en geslacht vertoond.

a. *Welke geboden ontving Noach na den zondvloed van God?* Gen. 9 : 4—6.

b. *Welke zonden vinden wij in Noachs huis na den zondvloed bedreven?* Gen. 9 : 20—23.

c. *Wat zeide Noach tot zijne zonen?* Gen. 9 : 24—27.

d. *Hoe oud is Noach geworden?* Gen. 9 : 28, 29.

5. *Waaruit moeten wij verklaren, dat de zondvloed de zonde niet heeft uitgeroeid?*

De zonde komt uit het hart des menschen voort, waarom God ook gezegd heeft, dat het gedichtsel van het hart des menschen boosis van zijne jeugd. Gen. 8 : 21.

6. *Wat zou er waarschijnlijk gebeurd zijn, indien God de kennis van zijnen dienst niet onder de menschen had bewaard?*

Waarschijnlijk zouden alle menschen, in allerlei goddeloosheid voortgaande, God onder beeldendienst en afgoderij geheel vergeten hebben, indien Hij het niet had verhinderd.

a. *De hoovaardij der menschen uit de tijden na den zondvloed.* Gen. 11 : 4.

b. *Sodom en Gomorra.* Gen. 18 : 20. 19 : 24, 25, 28.

7. *Waarom zijn de nakomelingen van Noach in verschillende volken uit elkander gegaan?*

Noachs nakomelingen wilden eenen hoogen toren bouwen, om bij elkander te blijven; maar God heeft dit verhinderd, de spraak verward, en hen over de aarde verstrooid.

- a. *Spraken alle menschen vóór den torenbouw van Babel dezelfde taal? Gen. 11:1.*
- b. *Is het verschil van talen een gevolg van de scheiding der volken? Gen. 11:9.*
- c. *Is het heilzaam geweest, dat er onderscheidene volken en talen zijn ontstaan?*

8. *Wat heeft God na den torenbouw van Babel gedaan, om de kennis van zijnen dienst onder de menschen te bewaren?*

God heeft Abraham, uit het geslacht van Sem, geroepen, om de vader te worden van een volk, waardoor alle volken zouden gezegend worden.

- a. *Geslachtsregister van Sem tot Abraham. Gen. 11:11—27.*
- b. *Nimrod uit het geslacht van Cham. Gen. 10:8—10.*
* *De geschiedenis van Job, zijne godsvrucht, beproevingen en gemoedsstemming, Job 1:1—2:8, zijne huisvrouw, 2:9, 10, zijne vrienden Elifas, Bildad, Zofar en Elihu, 2:4—37:24, zijne herstelling en zijn geluk, 38:1—42:17.*

—◆◆◆—

§ 3.

VAN DE ROEPING VAN ABRAHAM TOT DEN UITTOCHT
DER ISRAËLIETEN UIT EGYPTEN.

(Gen. 11:31—Exod. 12:51.)

1. *Wat heeft God eerst aan Abraham geboden?*
God heeft Abraham geboden, uit zijn land en

zijne maagdschap en zijns vaders huis te gaan, naar het land, dat Hij hem wijzen zou. Gen. 12:1.

- a. *Wie was de vader en wie waren de twee broeders van Abraham?* Gen. 11:27.
- b. *Was Terah godvruchtig en is hij ook in Kanaän gekomen?* Joz. 24:2. Gen. 11:32.
- c. *Ging Abraham rechtstreeks uit Ur der Chaldeën naar Kanaän?* Gen. 11:31. 12:5.
- d. *Hoevele jaren vóór de geboorte van onzen Heer heeft Abraham geleefd?*

2. *Wat is de eerste belofte, die Abraham van God ontving?*

God zeide tot Abraham: Ik zal u tot een groot volk maken en u zegenen, en in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden. Gen. 12:2, 3.

- a. *Hoe heetten Abraham en Sara eerst?* Gen. 17:5, 6, 15, 16.

3. *Hoe oud was Abraham, toen hij in het land Kanaän kwam?*

Abraham was 75 jaren oud, toen hij in Kanaän kwam met zijne huisvrouw Sara en zijn neef Lot.

- a. *Waar ligt Kanaän?*
- b. *Wiens zoon was Lot, en is hij in Kanaän bij Abraham gebleven?* Gen. 11:27. 13:5—13.
- c. *Wat overkwam Lot, nadat hij zich van Abraham had gescheiden?* Gen. 14:12. 18:20. 19:30. Luk. 17:28, 29, 32.
- d. *Waartoe zonderde God Abraham van Lot af?* Gen. 13:14—17.

4. *Welke belofte ontving Abraham van God in Kanaän?*

Abraham ontving in Kanaän van God de belofte, dat hij een zoon zou hebben, en dat diens nakomelingschap Kanaän zou bezitten.

- a. *Waarom heet deze nakomelingschap het volk der Hebreëen?* Gen. 14:13.

5. *Is Abraham gedurende zijn geheele leven in Kanaän gebleven?*

Abraham is voor een tijd naar Egypte getogen, omdat er een hongersnood in Kanaän was, en eenige jaren later naar Gerar bij Abimelech.

a. *Wat overkwam Abraham in Egypte?* Gen. 12:10-20.

b. *Wat overkwam Abraham bij Abimelech?* Gen. 20:1.

6. *Heeft God Abraham zeer gezegend?*

Abraham was zeer rijk in vee, in zilver en in goud, en zoo machtig, dat hij 318 gewapende mannen onder zijne dienstknechten had.

a. *Hoe heeft Abraham zijne macht gebruikt ten behoeve van Lot?* Gen. 14:12—16, 21—24.

b. *Welke ontmoeting had Abraham met Melchizedek, den koning van Salem?* Gen. 14:18—20.

7. *Vervulde God al zijne beloften spoedig aan Abraham?*

Ofschoon God tot Abraham gezegd had, dat zijne nakomelingschap talrijk zijn zou als het stof der aarde en als de sterren des hemels, werd toch zijn huwelijk langen tijd niet met kinderen gezegend.

a. *Waarom wachtte God langen tijd met de vervulling van zijne belofte?*

b. *Hoe was Abraham er onder gestemd, dat hem geen zoon geboren werd?* Gen. 15:2.

8. *Wie was Abrahams oudste zoon?*

De oudste zoon van Abraham was Ismaël, hem geboren uit Hagar, de dienstmaagd van Sara, toen hij 86 jaren oud was.

a. *Waarom was het niet goed te keuren, dat Sara hare dienstmaagd Hagar aan Abraham tot vrouw gaf?*

9. *Wat heeft God voor al de nakomelingen van Abraham ingesteld?*

God heeft de besnijdenis ingesteld als het teeken van zijn verbond met Abraham en diens geslacht.

a. *Hoe oud was Abraham, toen hij met zijn huis besneden werd?* Gen. 17:24—27.

b. *Hoe vernam Abraham, dat God zijne beloften niet in Ismaël vervullen zou?* Gen. 17:16—21.

10. *Is Hagars zoon de vader geworden van het volk, dat Kanaän beërven zou?*

De vader van het volk, dat Kanaän beërven zou, is Izaäk geweest, de zoon van Sara, geboren, toen zij 90 jaren en Abraham 100 jaren oud was.

11. *Wat is van Ismaël geworden na Izaäks geboorte?*

Ismaël heeft met zijne moeder Abrahams tenten moeten verlaten. Gen. 21:14—21.

a. *Wat was de aanleiding tot de wegzending van Hagar en Ismaël, en waarom was deze wegzending noodig?* Gen. 21:9—12.

b. *Heeft God Ismaël ook gezegend?* Gen. 17:20. 21:13.

12. *Wanneer is Abrahams geloof op de zwaarste proef gesteld?*

Abrahams geloof is op de zwaarste proef gesteld, toen God hem gebod, zijnen zoon Izaäk tot een brandoffer te offeren. Gen. 22:1, 2.

13. *Heeft Abraham zijnen zoon Izaäk tot een brandoffer geofferd?*

Abraham nam zijnen zoon Izaäk, en was gereed, om hem aan God te offeren, toen God het verhinderde. Gen. 22:3—14.

a. *Gods belofte aan Abraham na deze betoening van gehoorzaamheid.* Gen. 22:15—18.

14. *Hoe oud was Abraham, toen hij stierf?*

Abraham is in den ouderdom van 175 jaren gestorven, nadat hij eene begraafplaats in Kanaän gekocht, eene vrouw voor Izaäk gezocht en zich na Sara's dood met Ketura in den echt begeven had.

a. *Wat heeft God tot Abraham gezegd aangaande dat gedeelte zijner nakomelingschap, dat Kanaän beërven zou?* Gen. 15:13—16. Vgl. 17:16.

- b. *Hoe oud was Sara, toen zij stierf?* Gen. 23 : 1.
- c. *Waarom kocht Abraham de begraafplaats Machpela?* Gen. 23 : 3—18.
- d. *Eliëzers tocht naar Bethuël.* Gen. 24.
- e. *Hebben de zonen van Keturah ook met Izaäk geërfd?* Gen. 25 : 5, 6.
- f. *Abrahams eeretitel.* 2 Kron. 20 : 7. Rom. 4 : 11. Jak. 2 : 23.

15. *Is Izaäks huwelijk met kinderen gezegend?*

Nadat Izaäk 20 jaren met Rebekka gehuwd was geweest, werden hem op zestigjarigen leeftijd tweelingen geboren, Ezau en Jakob.

16. *Wat heeft God voor de geboorte van Ezau en Jakob van hen gezegd?*

Reeds voordat Ezau en Jakob geboren waren, heeft God gezegd, dat de oudste den jongste zou dienen.

17. *Heeft Izaäk zijn zoon Jakob als den erfgenaam der belofte gezegend?*

Izaäk had Ezau lief, en wilde hem zegenen, maar door Rebekka is dit verhinderd, zoodat Jakob, 77 jaren oud, den aartsvaderlijken zegen heeft ontvangen.

a. *Wat deed Rebekka, om te voorkomen, dat Ezau door Izaäk werd gezegend?* Gen. 27 : 1—29.

b. *Wat had Jakob gedaan, om de vervulling van Gods belofte in de hand te werken?* Gen. 25 : 29—34.

c. *Hoe moeten wij over Ezau oordeelen?* Gen. 26 : 34, 35. 27 : 41. Heb. 12 : 16, 17.

d. *Beschuldigde Ezau zijnen broeder te recht, dat hij hem tweemaal bedrogen had?* Gen. 27 : 36.

18. *Is het gedrag van Rebekka en Jakob jegens Izaäk goed te keuren?*

Rebekka's gedrag tot verkrijging van den zegen voor Jakob is evenmin goed te keuren, als dat Jakob zijnen vader misleid heeft.

a. *Is er niets tot versooning van Rebekka en Jakob te zeggen?*

b. *Heeft het misleiden van Izaäk ook onaangename gevolgen voor Rebekka en Jakob gehad?* Gen. 27:42-45.

19. *Hoe was Izaäk tegen Jakob gestemd, nadat hem gebleken was, dat hij misleid was?*

Izaäk heeft den zegen, dien hij aan Jakob gegeven had, bevestigd, en hem op aanraden van Rebekka naar haren broeder Laban gezonden. Gen. 28:1—5.

20. *Wat beloofde God aan Izaäk?*

God herhaalde aan Izaäk de belofte, die Hij aan Abraham gedaan had. Gen. 26:3—5, 24.

a. *Bleef Izaäk altijd in Kanaän wonen, en wat overkwam hem te Gerar?* Gen. 26:7—23.

21. *Heeft God den zegen, dien Jakob zich van zijnen vader had toegeëigend, ook bevestigd?*

God heeft den zegen, dien Jakob zich van zijnen vader toegeëigend had, bevestigd, door aan hem de beloften te vernieuwen, welke Hij aan Abraham en Izaäk had gegeven. Gen. 28:10—18. 35:11, 12.

a. *Welke belofte deed Jakob, nadat God hem te Bethel verschenen was?* Gen. 28:20—22. 35:14, 15.

22. *Hoe is het Jakob bij Laban gegaan?*

Jakob heeft Laban twintig jaren gediend, eerst zijne oudste dochter Lea, vervolgens zijne tweede dochter Rachel tot vrouw bekomen, en zich grooten rijkdom verworven.

a. *Heeft Laban Jakob eerlijk behandeld?* Gen. 31:38-42.

b. *Wat kon Jakob uit Labans bedriegelijke handelwijze voor zichzelf leren?*

c. *Hoe heeten de twee bijwijven, die Jakob behalve zijne beide vrouwen had?* Gen. 35:25, 26.

d. *Hoe was Laban bij het zien van Jakobs voorspoed jegens hem gezind?* Gen. 31:2.

23. *Waarom verliet Jakob zijnen oom Laban?*

Na twintig jaren bij Laban gewoond te hebben, beval God aan Jakob, terugtekeeren naar het land zijner vaderen en naar zijne maagschap. Gen. 31:3.

24. *Is Jakob behouden in het land zijner vaderen teruggekomen?*

God heeft Jakob verlost uit de hand van Laban, die hem vervolgde, en uit de hand van Ezau, die hem te gemoet trok. Gen. 33:18—20.

- a. *Is het goed te keuren, dat Jakob in stilte Laban ontlood?* Gen. 31:17—22.
- b. *Wat deed God, om Jakob uit Labans hand te redden, en hoe zijn Laban en Jakob van elkan- der gescheiden?* Gen. 31:23—55.
- c. *Hoe was Jakob gestemd bij de nadering van Ezau, en wat deed hij, om Ezau met zich te verzoenen?* Gen. 32:1—23.
- d. *Hoe heeft Ezau Jakob ontvangen?* Gen. 33:1-16.
- e. *Is Ezau in Kanaän blijven wonen, en welk volk is uit hem voortgekomen?* Gen. 36:6—9.
- f. *Heeft Jakob zijnen vader Izaäk nog weder ge- zien?* Gen. 35:27—29.

25. *Welken naam heeft God aan Jakob gegeven op zijnen terugtocht naar Kanaän?*

God heeft aan Jakob den naam gegeven van Israël, waardoor Jakobs nakomelingen Israëlie- ten heeten. Gen. 35:10.

- a. *Hoe is God aan Jakob verschenen in den nacht, in welken Hij Jakobs naam veranderde?* Gen. 32:24-32.

26. *Hoevele kinderen heeft Jakob gehad?*

Jakob heeft, behalve ééne dochter, twaalf zonen gehad, namelijk: Ruben, Simeon, Levi, Juda, Issa- schar, Zebulon, Dan, Nafthali, Gad, Aser, Jozef en Benjamin.

- a. *Wie van deze twaalf zonen waren uit Lea, wie uit Rachel, wie uit Bilha, wie uit Zilpa gebo- ren?* (Gen. 35:23—26), en wie van hen was de stamvader van koning Davids geslacht?

27. *Waren de kinderen van Jakob hem altijd eene oorzaak van vreugde?*

Jakob heeft veel verdriet gehad door hetgeen met

zijne dochter Dina en zijnen zoon Jozef is gebeurd, zowel als door hetgeen Ruben, Simeon en Levi hebben gedaan. Vgl. Gen. 34:27—30.

28. *Uit welken zoon van Jakob is het volk voortgekomen, waardoor al de geslachten der aarde zouden gezegend worden?*

Jakobs twaalf zonen zijn de stamvaders van het volk Israël.

29. *Is Jakob met zijn huisgezin in Kanaän blijven wonen?*

Jakob is met zijn huisgezin uit Kanaän vertrokken naar Egypte. Vgl. Gen. 15:13.

30. *Wat heeft aan Jakob aanleiding gegeven, om Egypte tot woonplaats te verkiezen?*

De geschiedenis van Jozef is de aanleiding geweest, dat Jakob zich met zijn huisgezin in Egypte heeft gevestigd.

31. *Wat is met Jozef gebeurd?*

Jozef is door zijne broeders als slaaf verkocht, en daarna weggevoerd naar Egypte, waar hij eerst in vernedering is geweest, maar vervolgens tot hoog aanzien en groote macht is gekomen.

- a. *Hoe oud was Jozef, toen hij als slaaf verkocht werd?* Gen. 37:2.
- b. *Bij welke gelegenheid en door wie werd hij als slaaf verkocht?* Gen. 37:12—28.
- c. *Waarom werd Jozef door zijne broeders gehaat?* Gen. 37:3—11.
- d. *Welke houding namen Jozefs broeders na zijne wegvoering tegenover hunnen vader Jakob aan?* Gen. 37:29—35.
- e. *Hoe ging het Jozef eerst in Egypte?* Gen. 39:1—6.
- f. *Waardoor is Jozef in de Egyptische gevangenis gekomen?* Gen. 39:19, 20.
- g. *Wat heeft Jozef door zijne wegvoering naar Egypte en uit zijne gevangenschap in dat land kunnen leeren?*

h. Hoe ging het Jozef in de gevangenis, nadat hij er onschuldig in gekomen was? Gen. 39 : 21—23.

32. Hoe heeft Jakob door Jozef aanleiding gekregen, om naar Egypte te vertrekken?

Nadat Jozef in Egypte tot hoog aanzien en groote macht gekomen was, liet hij zijnen vader door zijne broeders uitnoodigen om derwaarts te komen.

a. Hoe is Jozef uit de gevangenis aan het hof van koning Pharao gekomen? Gen. 40 : 1—41 : 14.

b. Welke macht werd door den koning van Egypte aan Jozef gegeven, en hoe oud was hij, toen hij onderkoning van Egypte werd? Gen. 41 : 15—45. 42 : 1—5.

c. Waardoor is Jozef het eerst weder in aanraking met zijne broeders gekomen? Gen. 42 : 1—5.

d. Hoe heeft Jozef zijne broeders, voordat hij zich aan hen bekend maakte, ontvangen? Gen. 42 : 6—44 : 34.

e. Hoe ontdekte Jozef zich aan zijne broeders? Gen. 45 : 1—15.

f. Vond de koning van Egypte goed, dat Jozefs familie zich in Egypte zou neerzetten? Gen. 45 : 16—20.

g. Hoe heeten de beide zonen van Jozef, die hem, na zijne verheffing tot onderkoning, geboren werden? Gen. 41 : 50—52.

33. Hoe oud was Jakob, toen hij naar Egypte toog?

Jakob was honderd en dertig jaren oud, toen hij met zijn huisgezin naar Egypte toog, en heeft zeventien jaren in het land Gosen geleefd. Gen. 47 : 28.

a. Hoe ontving Jakob het bericht, dat hem van Jozef gebracht werd? Gen. 45 : 21—28.

b. Had Jakob, toen hij naar Egypte trok, grond om te gelooven, dat dit naar Gods wil was? Gen. 46 : 1—4.

c. Hoe was de ontmoeting van Jakob en zijnen zoon Jozef? Gen. 46 : 28—30.

d. Hoe is Jakob met de zijnen door den Egyptischen koning ontvangen? Gen. 47 : 5—10.

e. Hoe heeft Jozef gedurende den hongersnood voor Egypte gezorgd? Gen. 47 : 12—26.

34. *Wat heeft Jakob merkwaardigs op het laatst van zijn leven gedaan?*

Jakob heeft kort voor zijnen dood zijne twaalf zonen gezegend, nadat hij Jozefs beide zonen, Manasse en Ephraïm, in den rang zijner eigene zonen had opgenomen.

- a. *Wat gebeurde er merkwaardigs bij gelegenheid, dat Jakob Jozefs beide zonen zegende?* Gen. 48:1—20.
- b. *Wat heeft Jakob gezegd tot zijne zonen, toen hij hen zegende?* Gen. 49:1—28.
- c. *Heeft Ruben den vollen zegen des eerstgeboren zoons ontvangen?*
- d. *Waar wenschte Jakob begraven te worden?* Gen. 47:29—31. 49:29—32.

35. *Waartoe heeft het vertrek van Jakobs huisgezin uit Kanaän naar Egypte kunnen dienen?*

Door het vertrek van Jakob uit Kanaän naar Egypte konden de kinderen Israëls het land Kanaän later als een geschenk uit Gods hand ontvangen.

36. *Hoe is het de zonen van Jakob gegaan in Egypte, gedurende Jozefs leven?*

Daar Jozef alles aan zijne broeders vergeven had, konden zij in vrede leven, terwijl zij zich in Gosen zeer vermenigvuldigden, en er als bezitters in woonden. Gen. 47:27.

- a. *Wat zeiden Jozefs broeders, nadat Jakob begraven was?* Gen. 50:15—18.
- b. *Wat verklaarde Jozef aan zijne broeders na Jakobs dood?* Gen. 50:19—21.
- c. *Hoe oud is Jozef geworden?* Gen. 50:22, 23.
- d. *Wat liet Jozef zijne broeders beloven met betrekking tot zijn gebeente?* Gen. 50:24, 25.

37. *Hoe is het de Israëlieten in Egypte gegaan na den dood van Jozef en zijne broeders?*

De Israëlieten zijn na den dood van Jozef en

zijne broeders meer en meer verdrukt geworden door de Egyptenaars.

a. *Waarom was deze verdrukking heilzaam voor de Israëlieten.*

38. *Waarom verdrukten de Egyptenaars de Israëlieten?*

De koning van Egypte vreesde, dat de Israëlieten de bondgenooten zijner vijanden zouden worden en over Egypte zouden heerschen. Exod. 1 : 6—11.

39. *Waarin bestond de verdrukking der Israëlieten door de Egyptenaars?*

De Egyptenaars deden de Israëlieten dienen in allerlei zwaren dienst, zoodat zij hun het leven verbitterden.

40. *Verminderde het getal der Israëlieten door de verdrukking der Egyptenaren?*

Hoe meer de Israëlieten door de Egyptenaren verdrukt werden, des te meer vermeerderde hun getal, zoodat de verdrukkers er verdrietig over werden.

41. *Welken maatregel nam de koning van Egypte, om de vermeerdering der Israëlieten tegentegaan?*

De koning van Egypte gebod, dat de Israëlitische kinderen van het mannelijk geslacht bij hunne geboorte in de rivier zouden geworpen worden. Exod. 1 : 22.

42. *Is er geen einde gekomen aan de verdrukking van de Israëlieten door de Egyptenaren?*

God heeft de Israëlieten eindelijk uit het land der dienstbaarheid uitgevoerd door Mozes.

43. *Wie was Mozes?*

Mozes, uit den stam van Levi, was de zoon van Amram en Jochebed, opgevoed aan het hof des konings van Egypte.

44. *Hoe kwam Mozes aan het hof van den Egyptischen koning?*

Mozes was eerst door zijne moeder drie maanden verborgen, maar daarna aan den oever der rivier

nedergelegd, waar hij gevonden is door des konings dochter, die hem tot haren zoon heeft aangenomen.

- a. *Hoe heeten Mozes' zuster en broeder?* Num. 26 : 59.
- b. *Waarom en hoe legde Jochebed haar kind aan den oever der rivier, en hoe vond de dochter des konings het biezenkistje?* Exod. 2 : 3—9.
- c. *Werd Mozes terstond aan het hof des konings opgenomen?* Exod. 2 : 10.
- d. *Was het heilzaam voor Mozes, dat hij aan het hof des konings opgevoed werd?*

45. *Is Mozes altijd aan Faráo's hof gebleven?*

Mozes moest op zijn veertigste jaár Egypte verlaten, omdat Pharao hem zocht te dooden, daar hij eenen Egyptenaar verslagen had. Exod. 2 : 11—15.

- a. *Wat bewoog Mozes, den Egyptenaar te verslaan?*
- b. *Wat kon Mozes leeren uit de gevolgen van zijnen doodslag?*

46. *Waar ging Mozes henen, toen hij Egypte verlaten moest?*

Mozes vlood uit Egypte naar Midian, waar hij bij Jethro heeft gewoond, en zich met diens dochter Zippora in het huwelijk heeft begeven.

- a. *Welke ontmoeting had Mozes, toen hij in Midian kwam?* Exod. 2 : 15—21.
- b. *Heeft Mozes ook kinderen uit zijn huwelijk met Zippora gehad?* Exod. 18 : 3, 4.

47. *Wat is met Mozes gebeurd, nadat hij vele jaren in Midian had vertoefd?*

Toen Mozes tachtig jaren oud was, verscheen de Engel des Heeren hem bij Horeb, in eenen brandenden braambosch, en zond hem naar Pharao, om de Israëlieten te verlossen.

- a. *Wat was het eerste, dat de Engel des Heeren uit den brandenden braambosch Mozes toeriep?* Exod. 3 : 1-5.
- b. *Wat moest Mozes tot de Israëlieten omtrent God zeggen?* Exod. 3 : 13—16.

48. *Was Mozes terstond bereid, om op Gods bevel naar den koning van Egypte te gaan?*

Mozes zocht eerst allerlei uitvluchten en voorwendsels, om zich te onttrekken aan den last, dien God hem opleide, maar heeft eindelijk toch gehoorzaamd.

- a. *Wat zeide Mozes om zich te onttrekken, en wat deed God om zijne bedenkingen wegteneemen?* Exod. 3:11—4:17.
- b. *Waardoor stelde God Mozes gerust in Midian?* Exod. 4:19.

49. *Wat moest Mozes tot den koning van Egypte zeggen?*

Mozes moest tot den koning van Egypte zeggen: De Heer, de God der Hebreëen, is ons ontmoet; zoo laat ons nu toch gaan den weg van drie dagen in de woestijn, opdat wij den Heer onzen God offeren. Exod. 3:18.

50. *Door wien mocht Mozes vergezeld worden, als hij naar Pharao ging?*

Op Gods bevel werd Mozes vergezeld door zijnen broeder Aäron. Exod. 4:14—16, 27. 7:1, 2.

51. *Hoe werden Mozes en Aäron door de Israëlieten en door den Koning van Egypte ontvangen?*

Mozes en Aäron vonden bij de Israëlieten geloof, maar geen gehoor bij den koning van Egypte. Exod. 4:31. 5:2.

- a. *Had God dit ook voorzegd?* Exod. 3:18a, 19.
- b. *Wat was voor de Israëlieten het gevolg der zending van Mozes en Aäron tot den koning van Egypte?* Exod. 5:6—19.
- c. *Hoe droegen de Israëlieten de verzwaaarde verdrukking?* Exod. 5:20, 21. 6:8.
- d. *Wat liet God tot de Israëlieten in deze verdrukking zeggen?* Exod. 6:5—7.

52. *Zijn de Israëlieten eindelijk verlost geworden?*

Nadat God 10 plagen over Egypte had doen komen, liet de koning eindelijk de Israëlieten vertrekken.

- a. *Welk teeken deden Mozes en Aäron voor den koning van Egypte, voordat de tien plagen kwamen?* Exod. 7:9—13.
- b. *Hoe gedroegen de Egyptenaars zich jegens Mozes en de Israëlieten bij hunnen uittocht?* Exod. 11:3. 12:33, 36.
- c. *Gingen de Israëlieten zonder eenige have uit Egypte?* Exod. 3:21, 22. 12:35, 36.

53. *Welke tien plagen heeft God over Egypte doen komen?*

God heeft de volgende 10 plagen over Egypte doen komen: 1. het water der rivier werd in bloed veranderd; 2. er kwam eene menigte kikvorschen; 3. het stof werd in eene menigte muggen veranderd; 4. er ontstond eene menigte van ongedierte; 5. er ontstond eene zeer zware pest; 6. menschen en beesten werden met booze zweren bezocht; 7. het land werd met hagel en bliksem geplaagd; 8. er kwam eene menigte sprinkhanen; 9. er was drie dagen lang eene dikke duisternis; 10. alle eerstgeborenen in de huizen en van het vee der Egyptenaren stierven.

Aanmerking. Onze Staten-vertaling spreekt bij de derde plaag van „luizen.” Het Hebreeuwsche woord doet echter denken aan muggen of eene soort van stekende vliegen. Zoo is die plaag ook nog veel grooter.

- a. *Wat deden de Egyptische tovenaars bij de twee eerste plagen en wat bij de derde plaag?* Exod. 7:22. 8:7, 18, 19.
- b. *Hebben de Israëlieten ook van die plagen te lijden gehad?* Exod. 8:22, 23. 9:4, 6, 26. 10:23. 11:5—7.
- c. *Verhinderden de Egyptenaars den uittocht der Israëlieten, zoo als hun koning?* Exod. 10:7.
54. *Wat gebood God de Israëlieten, voordat de tiende plaag kwam?*

De Israëlieten moesten, voordat de tiende plaag kwam, voor ieder huisgezin een lam nemen, het

slachten, en het bloed strijken aan den bovendorpel en de zijposten van het huis, waarin het zou gegeten worden.

a. *De instelling en de beteekenis van het Pascha.*
Exod. 12: 1—27, 41—49. 13: 5—10. (Vergelijk 1 Kor. 5: 7.)

55. *Hoe groot was het getal der Israëlieten, dat uit Egypte trok?*

De Israëlieten waren omtrent zes honderd duizend mannen, behalve de kinderen, toen zij met veel vermengd volk en schapen en runderen uit Egypte trokken.

56. *Hoe vele jaren waren bij den uittocht uit Egypte verlopen, sedert Jakob in Egypte gekomen was?*

Sedert Jakobs komst in Egypte waren, bij den uittocht uit Egypte, 430 jaren verlopen. Exod. 12: 40.

57. *Hoe moest Israël zich altijd beschouwen?*

Israël moest zich altijd beschouwen als een volk, verlost door den Heer. Deut. 33: 29.

§ 4.

VAN DEN UITTOCHT DER ISRAËLIETEN UIT EGYPTE
TOT KONING SAUL.

Tot het jaar 1085 vóór Christus.

(Exod. 13: 17—1 Sam. 8: 4.)

1. *Zijn de Israëlieten langs den kortsten weg uit Egypte naar Kanaän getrokken?*

God heeft de Israëlieten niet langs den kortsten weg, maar door de Roode zee, naar Kanaän doen trekken.

a. *Waarom voerde God de Israëlieten niet langs den kortsten weg?* Exod. 13: 17.

b. *Hoe wees God aan de Israëlieten den weg, dien zij gaan moesten?* Exod. 13: 21, 22. 40: 34—38.

2. *Hebben de Israëlieten op hunnen tocht geen overlast van de Egyptenaars gehad?*

De koning van Egypte joeg de Israëlieten achterna,

maar is met zijn leger in de Roode zee omgekomen, nadat de Israëlieten er behouden waren doorgekomen.

a. *Hoe zijn de Israëlieten door de Roode Zee gekomen?* Exod. 14:13—22.

b. *Welk lied zongen Mozes en de kinderen Israëls tot eer van God na hunne verlossing?* Exod. 15:1-19.

3. *Waarvoor verklaarde God Israël te houden?*

God zeide tot Israël, dat het zijn eigendom uit alle volken zijn zou, Hem tot een priesterlijk koninkrijk en tot een heilig volk. Exod. 19:5, 6.

4. *Waar kwamen de Israëlieten, toen zij door de Roode zee gegaan waren?*

Na den doortocht door de Roode zee kwamen de Israëlieten in Arabië, daarna aan de zuidzijde van Kanaän.

5. *Hoe heeft God voor het levensonderhoud der Israëlieten in de woestijn gezorgd?*

God heeft de Israëlieten in de woestijn gevoed met manna, en hen ook, als zij het noodig hadden, van water voorzien.

a. *Van waar hadden de Israëlieten het manna?* Exod. 16:4—26, 31—35. (Verg. hierbij Joh. 6:29—35, 41, 47—59.)

b. *Van waar hadden de Israëlieten het water in de woestijn?* Exod. 15:24. 17:2. Num. 20:11. (Verg. hierbij Joh. 4:10—14.)

6. *Waren de Israëlieten dankbaar voor de zorg, waarmede God hen leidde?*

De Israëlieten hebben op velerlei wijze gezondigd tegen God, op hunnen tocht naar het beloofde land, en zich daardoor velerlei ellende op den hals gehaald.

a. Exod. 15:24. 16:2. 17:2. Num. 11:1—34. 14:1—10, 39—45. 16:1—35, 41—49. 20:1—12. 21:4—9. 25:1.

7. *Waarmede zijn de Israëlieten door God in de woestijn vereerd geworden?*

God heeft met de Israëlieten een verbond gemaakt

bij den berg Sinai, en hun zijne wet gegeven, opdat zij haar zouden onderhouden en gezegend worden.

a. *Waarin bestond dit verbond?* Deut. 26:17, 18.
(Verg. hierbij Hebr. 7:22. 8:6—13.)

8. *Wanneer heeft God zijne wet aan Israël gegeven?*
God heeft de wet der 10 geboden aan Israël gegeven op den 50^{en} dag na hunnen uittocht uit Egypte.

a. *Hoe moest Israël zich voorbereiden voor het ontvangen van de wet?* Exod. 19:10—14.

b. *Onder welke teekenen gaf God de wet der 10 geboden aan Israël?* Exod. 19:16—18.

9. *Welke zijn de tien geboden der wet, die God aan Israël gegeven heeft?*

De tien geboden der wet, die God aan Israël gegeven heeft, zijn de volgende:

1. *Gij zult geen andere goden voor mijn aangezicht hebben.*

2. *Gij zult u geen gesneden beeld, noch eenige gelijkenis maken van hetgeen boven in den hemel is, noch van hetgeen onder op de aarde is, noch van hetgeen in de wateren onder de aarde is. Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen. Want ik, de Heer uw God, ben een ijverig God, die de misdaad der vaderen bezoek aan de kinderen, aan het derde en aan het vierde lid dergenen, die mij haten, en doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die mij liefhebben en mijne geboden onderhouden.*

3. *Gij zult den naam des Heeren uws Gods niet ijdelijk gebruiken, want de Heer zal niet onschuldig houden, die zijnen naam ijdelijk gebruikt.*

4. *Gedenkt den sabbatdag, dat gij dien heiligt. Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen; maar de zevende dag is de sabbat des Heeren, uws Gods; dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uwe dochter, noch uw dienstknecht, noch uwe dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling, die in uwe poorten is. Want in zes dagen heeft de Heer den hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage. Daarom zegende de Heer den sabbatdag en heiligde hem.*

5. *Eert uwen vader en uwe moeder, opdat uwe dagen verlengd worden in het land, dat de Heer, uw God, u geeft.*

6. *Gij zult niet doodslaan.*

7. *Gij zult niet echtbreken.*

8. *Gij zult niet stelen.*

9. *Gij zult geen valsche getuigenis spreken tegen uwen naaste.*

10. *Gij zult niet begeeren uws naasten huis; gij zult niet begeeren*

uws naasten vrouw, noch zijnen dienstknecht, noch zijne dienstmaagd, noch zijnen os, noch zijnen ezel, noch iets, dat uws naasten is.

- a. *Waar vinden wij de wet der tien geboden?* Exod. 20:3—17. Deut. 5:7—21.
- b. *Hoe is het oude Verbond na de wetgeving op Sinai ingewijd?* Exod. 24:4—8. (Vgl. Hebr. 9:11, 12.)
- c. *Mochten de Israëlieten zich met eene uitwendige vervulling van deze wet te vrede stellen?* Deut. 10:12-16.
- d. *Wat is het hoofdgebod der Wet?* Deut. 6:5. Lev. 19:18. (Verg. hierbij Matth. 22:35—40 en Joh. 13:34.)
- e. *Hoe kon de Wet dienen tot voorbereiding voor de komst van onzen Heer Jezus Christus?*

10. *Hadden de Israëlieten geen andere geboden, dan deze tien, te onderhouden?*

Mozes heeft op Gods bevel aan Israël eene menigte geboden en instellingen gegeven, die met de wet der tien geboden in nauw verband stonden.

11. *Hebben de Israëlieten, nadat zij de wet der tien geboden ontvangen hadden, haar gehoorzaamd?*

Reeds kort, nadat de Israëlieten de wet der tien geboden ontvangen hadden, maakten zij zich aan beeldendienst schuldig, en ook later hebben zij Gods wet dikwijls overtreden. Deut. 9:7.

a. *Hoe zijn de Israëlieten tot de vereering van het gouden kalf gekomen?* Exod. 32:1—6.

b. *Hoe zijn zij voor hunnen beeldendienst in de woestijn gestraft?* Exod. 32:7—35.

12. *Waarom heeft God juist de Israëlieten gemaakt tot een volk, waardoor Hij alle volken zou zegenen?*

God heeft zich de Israëlieten tot een heilig volk verkoren, om zijne genade en getrouwheid te verheerlijken. Deut. 7:6—8. 9:6.

a. *Hoe moest Israël, als het in Kanaän gekomen was, Gods genade en getrouwheid gedenken?* Deut. 26:1-11.

13. *Heeft God ook bepaald, hoe de Israëlieten Hem openlijk moesten vereeren?*

God heeft den tabernakel aangewezen als de plaats, waar Hij openlijk vereerd moest worden door de Israëlieten, en heeft den offerdienst onder hen ingesteld naar vaste wetten.

14. *Hoe was de tabernakel ingericht?*

De tabernakel was verdeeld in twee deelen, het heilige en het heilige der heiligen, omringd door eene open ruimte, die het voorhof genaamd werd.

- a. *Beschrijving van den tabernakel*, Exod. 26:1-33. 27:9-18.
- b. *Wie hebben den tabernakel gemaakt, en van waar verkreeg men de bouwstoffen er voor?* Exod. 31:2-6. 35:4-36:8.
- c. *Had ieder den vrijen toegang tot het heilige en het heilige der heiligen?*

15. *Welke voorwerpen trekken in den tabernakel vooral onze aandacht?*

In den voorhof: het brandoffer-altaar en het koperen waschvat. In het heilige: het gouden reuk-altaar, de kandelaar met de zeven lampen en de tafel der toonbrooden. In het heilige der heiligen: de ark des verbonds met het verzoendeksel, en in de ark de tafelen der wet.

- a. *Het brandoffer-altaar*, Exod. 27:1-8; *het koperen waschvat*, Exod. 30:18-21.
- b. *Het reukaltaar*, Exod. 30:1-10; *de kandelaar met de zeven lampen*, Exod. 25:31-39; *de tafel der toonbrooden*, Exod. 25:23-30.
- c. *De ark des verbonds*, Exod. 25:10-16, *het verzoendeksel*, Exod. 25:16-22.

16. *Hoe vele soorten van offers waren er in den Mozaischen offerdienst?*

Er waren in den Mozaischen offerdienst drie soorten van offers: brandoffers, zoenoffers en dankoffers.

- a. *Kan men de offers ook op eene andere wijze in soorten verdeelen?*

17. *Mochten alle Israëlieten met hunne offers vrij tot God gaan?*

Geen Israëliet mocht met offeranden tot God naderen zonder bemiddeling der priesters.

18. *Wie waren als priesters aangewezen?*

God heeft het geslacht van Aäron afgezonderd als het priesterlijk geslacht, en de overige nakomelingen van Levi als de dienaren en helpers der priesters.

a. *De priesters.* Num. 3 : 10. 17 : 2.

b. *De Levieten.* Num. 3 : 50—53. 3 : 6—8, 11—13, 45.

19. *Wie was onder de priesters de eerste in rang?*

Aan het hoofd der priesters stond de Hoogepriester.

a. *Beschrijving van de kleeding des Hoogepriesters.* Exod. 28 : 4—39.

b. *Wie is de eerste Hoogepriester geweest?* Exod. 28 : 1.

20. *Welke waren de hoogste feesten onder Israël?*

De drie hoogste feesten voor Israël waren het Paaschfeest, het Pinksterfeest en het Loofhutzenfeest. Exod. 23 : 14—17. Deut. 16 : 1—17.

a. *Waren er nog andere feestdagen vastgesteld?*

21. *Welke dag des jaars was de belangrijkste voor Israël?*

De belangrijkste dag des jaars voor Israël was de groote verzoendag, als de Hoogepriester verzoening deed van de zonden des geheelen volks.

a. *Het offer des grooten verzoendags.* Lev. 16 : 2—34.

22. *Zijn de Israëlieten kort na den uittocht uit Egypte in Kanaän gekomen?*

Toen de Israëlieten na eenen tocht van bijna twee jaren bij Kanaän kwamen, wilden zij het niet binnentrekken, waarom zij tot hunne straf nog 38 jaren in de woestijn hebben moeten rondzwerfen.

a. *Wat moest Mozes doen, toen de Israëlieten bij Kanaän kwamen?* Num. 13 : 1—20.

b. *Met welk bericht kwamen de mannen, die Kanaän verspied hadden, terug?* Num. 13 : 21—33.

- c. *Wat deden Jozua en Kaleb, om de Israëlieten van wederspanningheid aftehouden?* Num. 14 : 6-9.
- d. *Wie zouden naar Gods oordeel Kanaän niet binnentrekken?* Num. 14 : 22—35. Deut. 2 : 14.

23. *Waartoe heeft het verlengde verblijf de Israëlieten in de woestijn kunnen dienen?*

Door het verlengde verblijf in de woestijn hebben de Israëlieten kunnen leeren, zich voor God te verootmoedigen en het rustig bezit van het beloofde land op den rechten prijs te stellen.

- a. *Heeft God de Israëlieten nog bij voortduring gezegd?* Num. 21-24. 31 : 1-12, 48-54. Deut. 29 : 5, 6.
- b. *Wie was Bileam, en wie verhinderde hem, Israël te vervloeken?* Num. 22 : 7. Joz. 13 : 22. 24 : 10.
- c. *Welken strik heeft Bileam voor de Israëlieten gespannen?* Num. 31 : 16, vgl. vs. 8.

24. *Heeft Mozes de Israëlieten in Kanaän binnengeleid?*

Mozes moest sterven, vóórdat de Israëlieten bezit namen van het beloofde land.

- a. *Waarom mocht Mozes de Israëlieten niet in Kanaän brengen?* Num. 20 : 7—12. Deut. 32 : 48—52.
- b. *Waarom is Aäron ook in de woestijn gestorven?* Num. 20 : 23—29, vgl. vs. 7—12.
- c. *Heeft Mozes niets van het land Kanaän gezien?* Num. 27 : 12—14. Deut. 34 : 1—5.
- d. *Zou Mozes gaarne met de Israëlieten in Kanaän zijn getrokken?* Deut. 3 : 23—28.
- e. *Hoe oud was Mozes, toen hij stierf?* Deut. 34 : 7.

25. *Hoelang heeft Mozes aan het hoofd der Israëlieten gestaan?*

Mozes heeft de Israëlieten 40 jaren lang geleid, en in dien tijd een leven gehad vol moeilijkheden en bewijzen van Gods genade, macht en getrouwheid.

- a. *Mozes' herinneringen van den geheelen tocht door de woestijn.* Deut. 1 : 3—4 : 40 enz.

- b. *Wat lezen wij Num. 12 : 3 van Mozes?*
- c. *Is er na Mozes onder Israëlieten ooit een profeet opgestaan, hem gelijk? Deut. 34 : 10.*
- d. *Wat leest gij Deut. 18 : 15 ?*

26. *Onder wiens aanvoering zijn de Israëlieten in Kanaän gekomen?*

Jozua, de zoon van Nun, uit den stam van Ephraïm, heeft de Israëlieten in Kanaän geleid.

- a. *Wie van degenen, die uit Egypte getrokken waren, zijn in Kanaän gekomen? Num. 26 : 64, 65. Joz. 5 : 6.*
- b. *Waren de Israëlieten talrijk bij hunnen intocht in Kanaän? Deut. 10 : 22.*
- c. *Is Jozua door God zelven aangesteld tot opvolger van Mozes, en welk bevel en welke belofte ontving hij van God? Num. 27 : 15—23. Joz. 1 : 1—9.*
- d. *Welke verklaring legde het volk voor Jozua af? Joz. 1 : 16—18.*
- e. *Is het gezag, dat Jozua bij de Israëlieten had, gelijk geweest aan dat van Mozes? Joz. 3 : 7. 4 : 14.*

27. *Van welke zijde zijn de Israëlieten in Kanaän gekomen?*

De Israëlieten zijn van de oostzijde in Kanaän gekomen, de rivier de Jordaan doorgegaan, en allereerst tegen Jericho opgetrokken.

- a. *Was Kanaän een goed land? Deut. 8 : 7—9.*
- b. *Hoe heeft Jozua de stad Jericho laten verspieden, en wat is er met de verspieders gebeurd? Joz. 2 : 1—24.*
- e. *Hoe zijn de Israëlieten door de Jordaan getrokken? Joz. 3 : 1—17. 4 : 10, 11, 15—18.*
- d. *Welke gedenkteekenen heeft Jozua ter gedachtenis van den doortocht door de Jordaan moeten oprichten? Joz. 4 : 1—9, 20—24.*

28. *Heeft het den Israëlieten veel moeite gekost, Jericho intenenemen?*

God heeft de stad Jericho aan de Israëlieten in

handen gegeven, zonder dat zij er voor hebben behoeven te strijden.

- a. *Welke verschijning viel aan Jozua te beurt, vóórdat hij tegen Jericho optrok?* Joz. 5:13—15. 6:2—5.
- b. *Hoe is Jericho den Israëlieten in handen gevallen?* Joz. 6:6—21, 24.
- c. *Is niemand onder Jericho's inwoners in het leven gespaard?* Joz. 6:22—25.
- d. *Aan welke zonde heeft Achan zich schuldig gemaakt bij de inneming van Jericho, en hoe is hij gestraft?* Joz. 7:1—26.
- e. *Welken indruk maakte de verschijning der Israëlieten in Kanaän op de inwoners des lands?* Joz. 2:9—11. 5:1.

29. *Zijn de Israëlieten verder voorspoedig geweest in het innemen van Kanaän?*

God heeft aan de Israëlieten onder Jozua de overwinning gegeven over hunne vijanden. Joz. 10:42. 12:24. 21:44, 45.

- a. *Hoe hebben de Israëlieten de overwinning behaald over den Koning van Ai, Joz. 8:1—29, en over Adoni-Zedek met zijne bondgenooten, Joz. 10:1—28?*

30. *Hoe moesten de Israëlieten met de inwoners des lands en met den buit handelen?*

De Israëlieten moesten de inwoners des lands dooden en den buit afzonderen voor den dienst van God.

- a. *Waarom moesten de Israëlieten de inwoners van Kanaän uitroeien?* Exod. 23:32, 33. Num. 33:55.
- b. *Wat deden de Gibeonieten, om gespaard te worden?* Joz. 9:3—27.

31. *Wat heeft Jozua gedaan, om de Israëlieten in Kanaän met de wet des Heeren bekend te maken?*

Jozua heeft, overeenkomstig het bevel van God, de geheele wet aan de Israëlieten voorgelezen bij de bergen Ebal en Gerizim. Joz. 8:33—35.

32. *Hoe is Kanaän onder de stammen Israëls verdeeld?*

Het land ten oosten der Jordaan is gegeven aan de stammen van Ruben en Gad en aan den halven stam van Manasse, en het land aan de westzijde der Jordaan aan de overige stammen, behalve Levi.

a. *Waarom bouwden de stammen van het Overjordaan-sche een altaar aan de Jordaan?* Joz. 22:10, 24, 25.

b. *Wat kreeg de stam van Levi?* Num. 18:24. 35:2.

33. *Waar is de tabernakel geplaatst?*

De tabernakel is geplaatst te Silo. Joz. 18 : 1.

34. *Hoe oud is Jozua geworden?*

Jozua is in den ouderdom van 110 jaren gestorven, nadat hij den laatsten tijd zijns levens met de Israëlieten in rust had doorgebracht. Joz. 23:1—24:29.

35. *Hoe heeft Israël zich in de eerste tijden na den dood van Jozua gedragen?*

Israël diende God al de dagen der oudsten, die na Jozua leefden, en het werk gezien hadden, dat God aan Israël gedaan had. Joz. 24:31.

36. *Zijn de Israëlieten na Jozua's dood altijd getrouw gebleven in den dienst van God?*

Toen er een ander geslacht was opgestaan, dat Gods werk aan Israël niet kende, keerden de Israëlieten zich tot den afgodendienst. Richt. 2:8—11.

37. *Waarmede strafte God den afgodendienst der Israëlieten?*

God strafte den afgodendienst der Israëlieten met verdrukking door middel van hunne vijanden.

38. *Verloste God de Israëlieten niet uit de hand hunner vijanden?*

God verwekte mannen, die de Israëlieten uit de hand hunner vijanden verlost, en onder den naam van Richteren bekend zijn.

39. *Hoevele Richteren heeft God onder Israël verwekt?*
 Veertien Richteren heeft God verwekt onder Israël,
 namelijk:

1. Othniël.	6. Thola.	11. Abdon.
2. Ehud.	7. Jair.	12. Simson.
3. Samgar.	8. Jeftha.	13. Eli.
4. Debora.	9. Ebzan.	14. Samuël.
5. Gideon.	10. Elon.	

40. *Wat deden Othniël en Ehud?*

Othniël verloste Israël van de overheersching des konings van Mesopotamië, en Ehud doodde Eglon, den koning der Moabieten. Richt. 3:8—30.

a. *Hoe verloste Samgar zijn volk?* Richt. 3:31.

41. *Wat deed Debora?*

Debora, eene profetes, liet haren krijgsoverste Barak optrekken tegen Sisera, Jabins krijgsoverste, die geheel verslagen werd. Richt. 4:2—24.

a. *Welk lied is van Debora becaard?* Richt. 5:1.

42. *Wat deed Gideon?*

Gideon versloeg de Midianieten met eene kleine bende van 300 mannen. Richt. 7:9—22. 8:28.

a. *Hoe verdrukten de Midianieten de kinderen Israëls; hoe is Gideon tot het rechterambt geroepen, en van waar had hij den naam van Jerubbaäl?* Richt. 6:2—6, 11—32.

b. *Waardoor werd aan Gideon verzekerd, dat God Israël door zijne hand verlossen zou, en waarom gebruikte Gideon slechts 300 mannen?* Richt. 6:36—40. 7:2—7.

c. *Wat wilden de Israëlieten uit dankbaarheid jegens Gideon doen en hoe gedroeg Gideon zich daarbij?* Richt. 8:22—27.

d. *Wat heeft Abimelech, de zoon van Gideon, gedaan?* Richt. 9.

e. *Wat lezen wij van Thola?* Richt. 10:1, 2.

f. *Wat lezen wij van Jair?* Richt. 10:3—5.

43. *Wat deed Jeftha?*

Jeftha verloste Israël uit de hand der Ammonieten.

- a. *Hoe is Jeftha aan het hoofd der Israëlieten gekomen?* Richt. 11 : 1—11.
- b. *Welke gelofte deed hij?* Richt. 11 : 30, 31.
- c. *Wat wordt verhaald van zijne dochter?* Richt. 11 : 34—40.

44. *Waardoor is Simson vermaard?*

Simson is vermaard door zijne groote lichaamskracht, met welke hij de Philistijnen bij herhaling groote schade en menige nederlaag heeft toegebracht.

- a. *Wat voorzeide een engel vóór zijne geboorte van hem?* Richt. 13 : 5.
- b. *Wat heeft Simson tegen de Philistijnen ondernomen en volbracht, en hoe is hij eindelijk voor hen bezweken?* Richt. 14—16.

45. *In welken toestand verkeerde Israël ten laatste in de dagen der Richteren?*

Er heerschte ten laatste in de dagen der Richteren regeringloosheid en wanorde onder de Israëlieten. Richt. 17 : 6. 21 : 25.

46. *Wat is ons van Eli bekend?*

Eli heeft niet voor Gods eer geijverd, zoo als het behoorde, daar hij zijne goddelooze zonen, die priesters waren, niet streng bestrafte, om welke reden hij door God gestraft is. 1 Sam. 3 : 13.

- a. *Wie waren de zonen van Eli, en waaraan maakten zij zich schuldig?* 1 Sam. 1 : 3. 2 : 12—17.
- b. *Wat liet God aan Eli zeggen?* 1 Sam. 2 : 27—36.
- c. *Wat is er, onder Eli en na zijn dood, met de arke Gods gebeurd?* 1 Sam. 4 : 1—11. 5 : 1—6 : 21.
- d. *Hoe is Eli gestorven?* 1 Sam. 4 : 12—18.

47. *Wie was de laatste der Richteren van Israël?*

De laatste der Richteren van Israël was Samuël, de zoon van Elkana en Hanna.

- a. *Welke belofte deed Hanna, voordat Samuël geboren was, en waaris Samuël opgevoed?* 1 Sam. 1:11, 21-28.
- b. *Wat wordt van den jongeling Samuël getuigd?* 1 Sam. 2:26. 3:19.
- c. *Hoe is hij door God tot profeet geroepen?* 1 Sam. 3:1-15.

48. *Waartoe heeft Samuël Israël opgewekt?*
Samuël wekte de Israëlieten op, om de vreemde goden uit hun midden weg te doen en God alleen te dienen. 1 Sam. 7:3.

- a. *Welke verlossing werd door God aan Israël onder Samuël geschonken, en waar woonde hij?* 1 Sam. 7:7-14, 17.
- b. *Had het volk reden, om over Samuël tevreden te zijn?* 1 Sam. 12:4.

49. *Waarom is er na Samuël geen richter meer opgestaan?*

Daar de Israëlieten gelijk wilden zijn aan de hen omringende volken, begeerden zij, dat een koning over hen zou worden aangesteld.

- a. *Waarmede drongen zij hun verzoek om eenen koning bij Samuël aan?* 1 Sam. 8:5.
- b. *Hoe nam Samuël dit op?* 1 Sam. 8:6.

50. *Was het goed, dat de Israëlieten eenen koning begeerden?*

Het was eene groote zonde der Israëlieten, dat zij eenen koning begeerden, hetgeen zij later ook zelfden erkend hebben. 1 Sam. 12:19.

- a. *Wat zeide God van den wensch der Israëlieten, om eenen koning te hebben?* 1 Sam. 8:7-9.
- b. *Wat moest Samuël tot Israël zeggen, voordat er een koning gekozen werd?* 1 Sam. 10-18.
- c. *Heeft God deze zonde der Israëlieten niet voor hen tot een zegen doen zijn?*
- d. *Hoevele jaren zijn er gedurende den tijd der Richteren verlopen?*

§ 5.

VAN KONING SAUL TOT DE SCHEIDING DER TWEE
RIJKEN VAN JUDA EN ISRAËL.

1085—985 vóór Chr.

(1 Sam. 9:1—1 Kon. 11:43.

Vgl. 1 Kron. 10:1—2 Kron. 9:31.)

1. *Wie is de eerste koning van Israël geweest?*

Saul, de zoon van Kis, uit den stam van Benjamin, is het eerst door Samuël tot koning over Israël gezalfd. 1 Sam. 10:1.

a. *Hoe is Saul met Samuël in aanraking gekomen en tot koning verkoren?* 1 Sam. 9:10.

b. *Welken raad gaf Samuël aan het volk?* 1 Sam. 12:20—25, vgl. 13—15.

c. *Waren alle Israëlieten tevreden over de keus van Saul tot koning?* 1 Sam. 10:26, 27.

2. *Hoe heeft Saul zich als koning gedragen?*

Eerst was Saul nederig en zachtmoedig, maar later werd hij hoogmoedig en achterdochtig, zoodat hij van een gelukkig een ongelukkig koning werd.

a. *Wat was de eerste overwinning, die Saul als koning behaalde?* 1 Sam. 11:1—11, vgl. vs. 15.

b. *Welk bewijs van edelmoedigheid gaf Saul na deze overwinning?* 1 Sam. 11:12, 13.

c. *Aan welke ongehoorzaamheid jegens God maakte Saul zich eerst schuldig?* 1 Sam. 13:7—14.

d. *Wat deed Saul daarna tegen het gebod des Heeren?* 1 Sam. 15:1—26.

e. *Waarvoor werd Sauls leven later verbitterd?* 1 Sam. 16:14.

3. *Wat is voor Saul de straf zijner ongehoorzaamheid geweest?*

God heeft Samuël geboden, een opvolger van Saul uit een ander geslacht tot koning te zalven.

a. *Hoe heette de zoon van Saul, die hem als koning zou opgevolgd zijn?* 1 Sam. 14 : 49. 20 : 30, 31.

5. *Wien heeft Samuël tot opvolger van Saul moeten zalven?*

David, een zoon van Isai, uit den stam van Juda, is op Gods bevel door Samuël gezalfd tot Sauls opvolger.

a. *De geschiedenis van Ruth, eene der voorouders van David. Hare gehechtheid aan hare schoonmoeder en aan het volk Israël. Haar huwelijk met Boas.* Ruth. 1 : 1—2 : 23. 4 : 9—11, 16—22.

b. *Hoe wordt David, 1 Sam. 13 : 14, genoemd?*

c. *Wat deed David in zijne jeugd?* 1 Sam. 16 : 11. 17 : 34, 35.

d. *Wat is gebeurd bij Davids zalving?* 1 Sam. 16 : 2-19.

e. *Hoe was Samuel er onder gestemd, dat God Saul verworpen en een ander in zijne plaats tot koning over Israël verkozen had?* 1 Sam. 15 : 34—16 : 1.

5. *Hoe was Saul jegens David gezind?*

Eerst was Saul goed gezind jegens David, maar later, door naijver verteerd, kon hij den dapperen en bij het volk geëerden David niet verdragen, dien hij daarom overal vervolgde.

a. *Waardoor is David aan het hof van Saul gekomen?* 1 Sam. 16 : 14—23.

b. *Door welke heldendaad is David eerst in Israël beroemd geworden?* 1 Sam. 17.

c. *Wie was Davids meest geliefde vriend aan Sauls hof?* 1 Sam. 18 : 1, 3. 20 : 3, 17.

d. *Wat ergerde Saul vooral in David en welke ligen legde hij hem?* 1 Sam. 18 : 15—30. 19 : 11—18.

e. *Waarhenen is David gevlucht, om Saul te ontkomen?* 1 Sam. 20—23.

f. *Wat is er tusschen David, Nabal en Abigail voorgevallen?* 1 Sam. 25 : 2—42.

g. *Wat is David met betrekking tot Ziklag overkomen?* 1 Sam. 30.

h. *Hoegedroeg David zich jegens Saul?* 1 Sam. 24—26.

6. *Wat is het levenseinde van Saul geweest?*

Na David vruchteloos vervolgd te hebben, heeft Saul eindelijk in eenen slag tegen de Philistijnen den dood gevonden in zijn eigen zwaard. 1 Kron. 10: 1-14.

a. *Bij wie zocht Saul ten laatste raad in zijnen angst?* 1 Sam. 28: 7.

b. *Heeft Jonathan zijnen vader overleefd?* 1 Sam. 31: 2.

c. *Juichte David over Sauls dood?* 2 Sam. 1: 11, 17.

7. *Is David terstond na Sauls dood in het rustig bezit van den troon gekomen?*

Zeven en een half jaar is David alleen over Juda koning geweest, terwijl Isbozeth, Sauls zoon, koning was over de andere stammen.

a. *Door wien werd Isbozeth op den troon gebracht?* 2 Sam. 2: 8, 9.

b. *Hoe is Abner van het leven beroofd, en verblijdde David zich niet over zijnen dood?* 2 Sam. 3: 27—39.

8. *Wanneer is David koning over geheel Israël geworden?*

Toen Isbozeth vermoord was, hebben al de stammen Israëls zich aan David onderworpen. 2 Sam. 5: 1—3.

a. *Door wie is Isbozeth vermoord?* 2 Sam. 4: 1—7.

b. *Verblijdde David zich over Isbozeths dood?* 2 Sam. 4: 8—12.

c. *Hoe gedroeg David zich tegen de overgeblevenen van Sauls huis?* 2 Sam. 9: 1—13.

9. *Hoelang heeft David als koning geregeerd?*

David heeft veertig jaren als koning geregeerd, de eerste zeven en een half jaar te Hebron, de overige jaren te Jeruzalem. 2 Sam. 5: 4, 5.

10. *Heeft David ook voor den dienst van God gezord?*

David heeft de arke Gods naar Jeruzalem gebracht, zangers voor den dienst van God aangesteld, en ook eenen tempel willen bouwen.

- a. *Waarom heeft David zijn voornemen, om voor God eenen tempel te bouwen, niet ten uitvoer gebracht?* 2 Sam. 7:1—15.
- b. *Wat heeft David ter voorbereiding van den tempelbouw gedaan?* 1 Kron. 22:1. 28:11. 29:1.
- c. *Wat deed David als dichter voor den godsdienst?* 2 Sam. 23:1. (*Davids Psalmen.*)

11. *Welke belofte gaf God aan David met betrekking tot zijnen troon?*

God beloofde David, dat zijn geslacht den troon van Israël erfelijk zou bezitten. 2 Sam. 7:16.

- a. *Wat zeide David, toen God hem dit beloofd had?* 2 Sam. 7:18—29.
- b. *Wie is de groote koning Israëls, die uit Davids geslacht is voortgekomen?* Joh. 1:50.

12. *Is de binnenlandsche vrede onder David niet verstoord?*

Behalve den krijg, dien David eerst tegen Isbozeth te voeren had, moest hij later strijden tegen zijnen zoon Absalom, die tegen hem opstond, maar verslagen werd.

- a. *Wie waren Davids kinderen?* 1 Kron. 3:1.
- b. *Op welke wijze verzamelde Absalom veel volks achter zich?* 2 Sam. 15:1—6.
- c. *Aan welke misdaad had Absalom zich vroeger schuldig gemaakt en hoe heeft hij den dood gevonden?* 2 Sam. 13:28, 29. 18:1—18.
- d. *Hoegedroeg David zich gedurende Absaloms opstand, en hoe was hij gestemd na het vernemen van Absaloms dood?* 2 Sam. 15:13—30. 16:5—14. 18:19—33.
- e. *Welke zoon van David heeft later nog te vergeefs eene poging gewaagd, om koning in zijns vaders plaats te worden?* 1 Kon. 1:5. 2:23—25.
- f. *Wie waren de voornaamste veldoversten, die onder David dienden?* 2 Sam. 2:18. 23:8. 1 Kron. 11:10.

g. Welk lied zong David, toen God hem van al zijne vijanden verlost had? 2 Sam. 22.

13. *Heeft David altijd nauwgezet naar Gods geboden geleefd?*

Ofschoon David zeer godvruchtig was, heeft hij grootelijks gezondigd door overspel en hoogmoed.

a. Hoe werd David door den profeet Nathan over zijn overspel met Bathseba bestraft? 2 Sam. 12 : 1—12.

b. Wat zeide David, nadat hij op zijne zonde opmerkzaam was geworden? Ps. 51 : 3—21. 2 Sam. 12 : 13. 24 : 10.

c. Door wien werd David gewaarschuwd tegen de volkstelling? 2 Sam. 24 : 2—4.

d. Waarmede is David gestraft voor zijn overspel en zijnen hoogmoed? 2 Sam. 12 : 10. 24 : 11—15.

14. *Wie is na Davids dood koning over Israël geworden?*

Salomo, de zoon van David en Bathseba, is nog bij het leven zijns vaders aangewezen als diens opvolger, en na zijns vaders dood koning geworden. 1 Kon. 1 : 28—40.

a. Welken raad gaf David vóór zijn sterven aan Salomo? 1 Kon. 2 : 1—4.

15. *Was Salomo een wijs en godvruchtig koning?*

Salomo had God lief, en is, zoowel door zijne groote wijsheid als door zijnen rijkdom en zijne macht, zeer beroemd geworden. 1 Kon. 4 : 29—34. 10 : 23, 24.

a. Welke bede zond Salomo tot God op? 1 Kon. 3 : 5-10.

b. Wat gaf God aan Salomo, behalve wijsheid? 1 Kon. 3 : 11—14.

c. Welk bewijs gaf Salomo van zijn verstand in gerichtszaken? 1 Kon. 3 : 16—28.

d. Wat lezen wij van het bezoek, dat de koningin van Scheba aan Salomo bracht? 1 Kon. 10 : 1-13.

e. Was Salomo's regeering gezegend? 1 Kon. 4 : 24, 25. 10 : 27.

16. *Wat heeft Salomo voor den dienst van God gedaan?*
Salomo heeft den prachtigen tempel te Jeruzalem
gebouwd. 1 Kon. 5 : 1—18. 6 : 37, 38.

a. *Wat beloofde God aan Salomo onder en na den
tempelbouw?* 1 Kon. 6 : 12, 13. 9 : 1—9.

b. *Hoe was de tempel ingericht?*

c. *Hoe is de tempel ingewijd?* 1 Kon. 8.

17. *Hoe lang heeft Salomo over Israël geregeerd?*
Salomo is veertig jaren lang koning over Israël
geweest.

a. *Welke geschriften bezitten wij van hem?*

18. *Is Salomo altijd getrouw gebleven aan den
dienst van God?*

Salomo heeft zich door zijne heidensche vrouwen
laten verleiden tot afgoderij, voor welke zonde hij
gestraft is met de scheuring van zijn koninkrijk in
twee deelen. 1 Kon. 11 : 1—13.

§ 6.

VAN DE SCHEIDING DER TWEE RIJKEN, JUDA EN ISRAËL, TOT DE BABYLONISCHE GEVANGENSCHAP.

985—586 vóór Chr.

(1 Kon. 12 : 1—2 Kon. 25 : 30. Vgl. 2 Kron.
10 : 1—36 : 21.)

1. *Is de opvolger van Salomo koning geworden
over geheel Israël?*

Rehabeam, de zoon van Salomo, is koning gewor-
den over de stammen van Juda en Benjamin, maar
Jerobeam is door de tien andere stammen gekozen.

a. *Hoe heeft God Jerobeam tot koning over een deel
van Israël geroepen?* 1 Kon. 11 : 29—39.

b. *Hoe had Salomo zich jegens Jerobeam gedragen?*
1 Kon. 11 : 40, vgl. vs. 28.

2. *Waarom kozen de tien stammen Jerobeam tot koning?*

Rehabeam weigerde de gevraagde verlichting van lasten te geven, en daarom weigerde men hem als koning te erkennen. 1 Kon. 12 : 1—5.

3. *Hoe heeten de beide rijken, die alzoo ontstonden?*

Het rijk der twee stammen wordt gewoonlijk het rijk van Juda genoemd, en het rijk der tien stammen gewoonlijk het rijk van Israël of Efraïm geheeten.

4. *Welk van deze rijken heeft het langst bestaan?*

Het rijk van Juda heeft ongeveer 134 jaren langer bestaan, dan dat van Israël.

A.

HET RIJK DER TIEN STAMMEN OF VAN ISRAËL.

5. *Hoevele koningen hebben geregeerd over het rijk der tien stammen of van Israël?*

Negentien koningen hebben over het rijk der tien stammen, of van Israël, geregeerd.

6. *Waren de koningen van Israël allen uit hetzelfde vorstenhuis?*

Uit vijf verschillende vorstenhuizen hebben koningen op den troon van het rijk der tien stammen gezeten.

7. *Wat deed Jerobeam, om zijn koninkrijk te bevestigen?*

Door de oprichting van twee gouden kalveren, een te Bethel en een te Dan, zocht Jerobeam zijn volk van den Jeruzalemschen tempel af te houden. 1 Kon. 12 : 26—33.

a. *Wat liet God Jerobeam aanzeggen door een profeet uit Juda? 1 Kon. 13 : 1—10.*

b. *Wat gebeurde er met den profeet uit Juda, die tot Jerobeam was gekomen? 1 Kon. 13 : 11—32.*

- c. *Welk lot trof de priesters en Levieten, die in Israël waren?* 2 Kron. 11 : 13, 14.
- d. *Wat zeide de profeet Ahia van Jerobeam, zijn koninkrijk en zijn zoon Abia?* 1 Kon. 14 : 1—18.
- e. *Leefden Jerobeam en Rehabeam in vrede met elkander?* 1 Kon. 15 : 6.

8. *Door wien is Jerobeam opgevolgd?*

Nadab, de zoon van Jerobeam, is zijn vader opgevolgd, en gedood door Baësa, die opgevolgd is door zijn zoon Ela.

- a. *Leefde Baësa in vrede met den koning van Juda?* 1 Kon. 15 : 32.
- b. *Wat moest de profeet Jehu tot Baësa zeggen?* 1 Kon. 16 : 1—4.
- c. *Wat deed Zimri aan het geheele huis van Baësa?* 1 Kon. 16 : 12, 13.
- d. *Hoe is Zimri omgekomen?* 1 Kon. 16 : 15—19.
- e. *Wat is na Zimri's dood gebeurd?* 1 Kon. 16 : 21, 22.
- f. *Welke stad heeft Omri gebouwd?* 1 Kon. 16 : 24.

9. *Wie was Achab?*

Achab, de zoon en opvolger van Omri, heeft zeer gruwelijk geleefd in afgoderij en zondedienst, opgehitst door zijne goddelooze vrouw Izebel. 1 Kon. 16 : 29—33. 21 : 25, 26.

10. *Welke beroemde profeet heeft in Achabs dagen onder Israël gewerkt?*

In de dagen van Achab heeft God den profeet Elia gezonden, om hem te bestraffen en den godsdienst te herstellen.

- a. *Welke plaag moest Elia den Koning Achab aankondigen?* 1 Kon. 17 : 1.
- b. *Wat gebeurde met Elia aan de beek Krith, wat deed hij te Zarfath, welke ontmoeting had hij met Obadja?* 1 Kon. 17 : 2—18 : 15.
- c. *Wat deed Elia tot herstelling van den dienst van God onder Israël?* 1 Kon. 18 : 17—40.

- d. *Waarhenen moest Elia voor Izebel vluchten, en wat ovenkwam hem op den weg?* 1 Kon. 19 : 1—18.
11. *Wat is het einde van Achab en Izebel geweest?*
 Achab is gedood op het slagveld, in den strijd tegen de Syriërs, en Izebel is door de honden gegeten.
- a. *Welke gruweldaad bedreef Izebel tegen Naboth?*
 1 Kon. 21 : 1—16.
- b. *Wat moest Elia tot Achab zeggen wegens dezemisdad en welken indruk maakte het ophem?* 1 Kon. 21 : 18—29.
- c. *Welke bijzonderheid valt er bij den dood van Achab op te merken, en hoe is Izebel omgekomen?*
 1 Kon. 22 : 29—38. 2 Kon. 9 : 30—37.
- d. *Wat had de profet Micha voorspeld?* 1 Kon. 22 : 5—28.
- e. *Wie werd koning na Achab?* 1 Kon. 21 : 52—54.
- f. *Wat ondernam Ahazia tegen Elia?* 2 Kon. 1 : 2—17.
- g. *Wie werd koning na Ahazia?* 2 Kon. 1 : 17.
- h. *Was Joram even goddeloos als Achab en Izebel?*
 2 Kon. 3 : 2, 3.
- i. *Welke overwinning heeft Joram behaald?* 2 Kon. 3 : 5—24.
12. *Hoe is Elia van de aarde gegaan?*
 Elia is met een onweder ten hemel gevaren.
 2 Kon. 2 : 1—11, 16—18.
13. *Wie is in Elia's plaats als profet onder Israël opgetreden?*
 In plaats van Elia is Elisa opgetreden als profet onder Israël.
- a. *Hoe was Elisa door Elia geroepen?* 1 Kon. 19 : 19—21.
- b. *Hoe bleek terstond na Elia's heengaan, dat zijn geest op Elisa was gekomen?* 2 Kon. 2 : 12—15, 19—24.
- c. *Wat deed Elisa voor de weduwe, die hare schulden niet betalen kon, voor de Sunamitische, en te Gilgal?* 2 Kon. 4.
- d. *Wat deed Elisa voor Naäman den Syriër, en hoe gedroeg Gehazi zich daarbij?* 2 Kon. 5.
- e. *Wat deed Elisa bij de Jordaan, te Dothan, te Samaria en te Damaskus?* 2 Kon. 6 : 1—8 : 7.

14. *Wie was Jehu?*

Jehu is door God geroepen, om het geslacht van Achab uit te roeien, en koning van Israël geworden in plaats van Joram. 2 Kon. 10:11, 17.

15. *Wat heeft Jehu voor den dienst van God gedaan?*

Jehu heeft den Baälsdienst in Israël uitgeroeid, maar de twee gouden kalveren, die Jerobeam opgericht had, laten staan. 2 Kon. 10:18—22, 31.

a. *Welke belofte ontving Jehu van God?* 2 Kon. 10:30.

16. *Welke koningen van Israël waren uit Jehu's geslacht?*

Uit het geslacht van Jehu waren Joahas, Joas, Jerobeam de tweede en Zacharia, die ieder op hunne beurt hunnen vader opgevolgd zijn.

a. *Wat lezen wij van Joahas?* 2 Kon. 13:2—5, 22, 23.

b. *Wat heeft Elisa tot Joas gezegd?* 2 Kon. 13:14—19.

c. *Wat lezen wij van Elia's gebeente?* 2 Kon. 13:21.

d. *Wat lezen wij van den strijd tusschen Joas en Amazia, den koning van Juda?* 2 Kon. 14:8—14.

e. *Wat deed God door Jerobeam II?* 2 Kon. 14:26, 27.

17. *Wie zijn de vijf laatste koningen van Israël?*

De vijf laatste koningen van Israël zijn Sallum, Menahem, Pekahia, Pekah, Hosea.

a. *Welke profetie is aan Zacharia vervuld geworden?* 2 Kon. 15:10, 12, vgl. 10:30.

b. *Waarvoor zocht Menahem zich op den troon te handhaven?* 2 Kon. 15:19, 20.

c. *Wat is in de dagen van Pekah gebeurd?* 2 Kon. 15:25, 29.

18. *Hoe is de regeering van Hozea en de geschiedenis van zijn koninkrijk geëindigd?*

Salmanezer, de koning van Assyrië, heeft Hozea gevangen genomen, Samaria overweldigd en Israël gevankelijk naar Assyrië weggevoerd.

a. *Waarom nam de koning van Assyrië Hosea gevangen?* 2 Kon. 17:4.

b. *Wie regeerde in Juda, toen het koninkrijk van Israël vernietigd werd?* 2 Kon. 18:1.

19. *Bleef het land der tien stammen na hunne wegvoering onbewoond?*

De koning van Assyrië liet Heidenen uit zijn land in de steden van Samarië wonen, en hen op hun verzoek door eenen Israëlitischen priester in den dienst van God onderwijzen. 2 Kon. 17:24—32.

B.

HET RIJK DER TWEE STAMMEN OF VAN JUDA.

20. *Hoeverle koningen hebben over het rijk der twee stammen geregeerd?*

Negentien koningen en ééne koningin hebben geregeerd over het rijk der twee stammen of van Juda.

21. *Waren de koningen van Juda allen uit het geslacht van Rehabeam?*

Alle koningen van Juda zijn uit Rehabeams en derhalve uit Davids geslacht geweest.

22. *Wat deed Rehabeam, om de tien stammen, die zich afgescheiden hadden, weder aan zich te onderwerpen?*

Rehabeam maakte zich gereed tot den oorlog tegen de tien stammen, maar God verbood hem dit.

a. *Wat deed God den koning Rehabeam aanzeggen?*
1 Kon. 12:22—24.

b. *Had Juda vrede onder Rehabeams regeering?*
1 Kon. 14:25—30.

c. *Hoe gedroeg Rehabeam zich jegens God?* 2 Kron. 12:1—4.

23. *Hoe was het met den godsdienst gesteld onder Rehabeam?*

Juda zondigde onder Rehabeam door beeldendienst en heidensche gruwelen. 1 Kon. 14:22—24.

24. *Door wien is Rehabeam opgevolgd?*

Na Rehabeams dood is zijn zoon Abia koning geworden, die eene overwinning op Jerobeam behaald heeft.

a. *Abia's woord tot Israël.* 2 Kron. 13:4—18.

25. *Door wien is Abia opgevolgd?*

Na Abia's dood is zijn zoon Asa koning geworden, die voor den dienst van God heeft geijverd, hem in Juda heeft hersteld, en de overwinning heeft behaald over zijne vijanden.

a. *Asa's gebed, toen hij zich tot den strijd tegen Zerah gereed maakte.* 2 Kron. 14:11.

b. *De hervorming, door hem in Juda ingevoerd.* 2 Kron. 15:1, enz.

c. *Hoe werd Asa bestraft over zijn verbond met den koning van Syrië, en hoe nam hij dit op?* 2 Kron. 16:7—10.

d. *Asa's ziekte en vertrouwen op zijne geneesheeren.* 2 Kron. 16:12.

26. *Door wien is Asa opgevolgd?*

Na Asa's dood is zijn zoon Josafat koning geworden, die vrede maakte met den koning van Israël en den dienst van God liefhad.

a. *Hoe is Josafat bestraft over zijn verbond met Achab en met Ahazia?* 2 Kron. 19:2, 3, vgl. 18:1. 2 Kron. 20:35—37.

b. *Josafats zorg voor de rechtspleging.* 2 Kron. 19:4—11.

c. *Hoe bad Josafat, toen de Moabieten en Ammonieten tegen hem optrokken, en hoe behaalde hij de overwinning op hen?* 2 Kron. 20:1—26.

d. *Was Juda volkomen tot God bekeerd onder Josafats regeering?* 2 Kron. 20:33.

27. *Door wien is Josafat opgevolgd?*

Na Josafats dood is zijn zoon Joram koning ge-

worden, die Achabs dochter Athalia tot vrouw nam, en met het huis van Achab zondigde. 2 Kon. 8 : 18.

- a. *Hoe heette de broeder van Athalia, die Achab in Israël opvolgde?* 2 Kon. 8 : 16.
- b. *Wat deed Joram aan zijne broeders?* 2 Kron. 21 : 4.
- c. *Elia's woord tot Joram, en Jorams dood.* 2 Kron. 21 : 12—20.

28. *Door wien is Joram opgevolgd?*

Na Jorams dood is zijn zoon Ahazia koning geworden, die met Achabs huis zondigde en door Jehu gedood is.

- a. *Invloed van Athalia op Ahazia.* 2 Kron. 22 : 3, 4.
- b. *Ahazia's dood.* 2 Kron. 22 : 8, 9.

29. *Door wien is Ahazia opgevolgd?*

Na Ahazia's dood heeft zijne moeder Athalia het koninklijk geslacht gedood, en zich van den troon meester gemaakt. 2 Kron. 22 : 10.

30. *Is niemand van het koninklijk geslacht aan Athalia's hand ontkomen?*

Alleen Joas, de zoon van Ahazia, is door zijne tante Joseba gered, voor Athalia verborgen, en zes jaren in den tempel bewaard. 2 Kon. 11 : 2, 3.

31. *Hoe is Athalia's leven geëindigd?*

Athalia is gedood op bevel van den hoogepriester Joadah, die den zevenjarigen Joas tot koning deed uitroepen. 2 Kon. 11 : 4—16.

- a. *Wat deed Joadah tot hervorming van Juda en hoe was het volk gestemd over de verheffing van Joas?* 2 Kon. 11 : 17—20.

32. *Hoe regeerde Joas, nadat hij zijne grootmoeder Athalia opgevolgd was?*

Joas regeerde naar Gods woord, zoolang Joadah leefde, maar week later van God af, en is door zijne hovelingen gedood. 2 Kron. 24 : 2, 17, 18, 25.

a. *Stond Jojada ook in familiebetrekking tot Joas?* 2 Kron. 22 : 11.

b. *Hoe behandelde Joas den zoon van Jojada?* 2 Kron. 24 : 18—22.

33. *Door wien is Joas opgevolgd?*

Nadat Joas gedood was, is zijn zoon Amazia koning geworden, die in de voetstappen zijns vaders gewandeld heeft en gedood is. 2 Kon. 14 : 3, 19.

a. *Wat deed Amazia aan degenen, die zijnen vader gedood hadden?* 2 Kon. 14 : 5, 6.

b. *Wat lezen wij 2 Kron. 25 : 5—28 van Amazia?*

34. *Door wien is Amazia opgevolgd?*

Nadat Amazia gedood was, is Azaria of Uzzia koning geworden, die om zijnen hoogmoed en zijne aanmatiging melaatsch geworden en in afzondering gestorven is.

a. *Waardoor is Uzzia verleid, om zich tegen God te verheffen?* 2 Kron. 26 : 5, 16.

b. *Waarom werd Uzzia met melaatschheid geslagen?* 2 Kron. 26 : 16—21.

35. *Door wien is Uzzia opgevolgd?*

Reeds bij Uzzia's leven bestuurde zijn zoon Jotham het land, en is na zijns vaders dood koning geworden.

36. *Door wien is Jotham opgevolgd?*

Na Jothams dood is Achas koning geworden, de meest goddelooze van Juda's koningen, na wiens dood de vrome Hiskia den troon beklom.

a. *Welke gruwelen bedreef Achas?* 2 Kon. 16. 2 Kron. 28.

37. *Wat heeft Hizkia terstond na zijne troonsbeklimming gedaan?*

Zoodra Hizkia koning was geworden, herstelde hij in zijn koninkrijk den dienst van God, die jammerlijk vervallen was.

a. *Wat deed Hizkia voor de herstelling van den godsdienst in Juda?* 2 Kron. 29 : 3—36. 30 : 1—27.

b. *Wat lezen wij* 2 Kon. 18 : 5, 6. 2 Kron. 31 : 20, 21 ?

38. *Wat is er merkwaardigs met Hizkia gebeurd?*

Hizkia is door God gered uit de hand des konings van Assyrië, en uit het gevaar eener zware ziekte.

a. *Wat is onder Hizkia's regeering met het rijk der tien stammen gebeurd?* 2 Kon. 18 : 9—11.

b. *Hoe gedroeg Hizkia zich, toen hij door den koning van Assyrië benaand werd?* 2 Kon. 19 : 1. 2 Kron. 32 : 6.

c. *Hoe verlost God hem van het leger der Assyriërs?* 2 Kon. 19 : 35. Jes. 37 : 36.

d. *Hoe bad hij, toen hij ziek was, en hoe verhoorde God zijn gebed?* 2 Kon. 20 : 2, enz. Jes. 38 : 4.

e. *Aan welke zonde maakte Hizkia zich schuldig, toen hij gezond geworden was, en hoe werd hij gestraft?* 2 Kon. 20 : 12—18. 2 Kron. 32 : 25. Jes. 39.

39. *Door wien is Hizkia opgevolgd?*

Na Hizkia is eerst Manasse, vervolgens Amon, daarna Josia koning van Juda geworden.

a. *Manasse's goddeloosheid.* 2 Kon. 21 : 2—7, 16. *Gods bedreiging, vs. 11—15, en Manasse's bekeering,* 3 Kron. 33 : 12, 13.

b. *Amons goddeloosheid en dood.* 2 Kon. 21 : 20—23.

40. *Hoe regeerde Josia?*

Josia was een godvruchtig koning, die zich verbond tot den dienst van God, en eene groote hervorming in Juda bewerkte.

a. *Was Josia reeds in zijne jeugd godvruchtig?* 2 Kron. 34 : 3.

b. *Voorlezing van de wet.* 2 Kon. 23 : 2, 3.

c. *Wat heeft God door de profetes Hulda aan Josia doen zeggen?* 2 Kron. 34 : 22—28.

d. *Wat staat van Josia geschreven,* 2 Kon. 33 : 25. 2 Kron. 34 : 30—33 ?

e. *Josia's dood.* 2 Kon. 23 : 29, 30. 2 Kron. 35 : 20—24.

41. *Door wien is Josia opgevolgd?*

Na Josia hebben over Juda geregeerd zijne zonen Joähaz en Eljakim (of Jojakim), diens zoon Jojachin

(of Jechonia), en ten laatste Zedekia, broeder van de beide eerstgenoemden. (1)

a. Door wien is Joähaz afgezet en zijn oudere broeder Eljakim koning gemaakt? 2 Kron. 36:1-4.

LIJST DER KONINGEN VAN	
ISRAËL	JUDA.
(985—719 v. Chr.)	(985—586 v. Chr.)
1. Jerobeam.	1. Rehabeam.
	2. Abia.
	3. Asa.
2. Nadab.	
3. Baëza.	
4. Ela.	
5. Zimri.	
6. Omri.	
7. Achab.	
	4. Josafat.
8. Ahazia.	
9. Joram.	
	5. Joram.
	6. Ahazia.
10. Jehu.	7. Athalia.
	8. Joas.
11. Joähaz.	
12. Joas.	
	9. Amazia.
13. Jerobeam II.	
	10. Uzzia.
14. Zacharia.	
15. Sallum.	
16. Menahem.	
17. Pekahia.	
18. Pekah.	
	11. Jotham.
19. Hosea.	12. Ahas.
	13. Hizkia.
	14. Manasse.
	15. Amon.
	16. Josia.
	17. Joähaz.
	18. Eljakim.
	19. Jojachin.
	20. Zedekia.

42. *Waren Josia's opvolgers godvruchtige koningen?*
De opvolgers van Josia waren allen goddeloos, en brachten het koninkrijk van Juda ten val.

43. *Waarmede is de geschiedenis van het koninkrijk van Juda geëindigd?*

Nadat het koninkrijk van Juda reeds veel had geleden van Egypte, is het onder Jojachin en Zedekia door Nebukadnezar, den koning van Babel, vernietigd.

- a. *Wat deed Jojakim aan den profeet Uria?* Jerem. 26 : 20—23.
- b. *Hoe gedroeg Jojakim zich tegenover het woord van God?* Jerem. 36 : 22—26.
- c. *Wie werden onder Jojachins regeering gevankelijk naar Babel weggevoerd, en waar moesten de weggevoerden zich nederzetten?* 2 Kon. 24 : 10—16.
- d. *Door wien is Zedekia koning geworden?* 2 Kon. 24 : 17.
- e. *Wat is onder Zedekia's regeering met Hananja gebeurd en wat deed hij aan den profeet Jeremia?* Jerem. 28. 32 : 2, 3. 37 : 11—21. 38 : 1—28.

44. *Wat heeft Nebukadnezar aan het koninkrijk van Juda gedaan?*

Nebukadnezar heeft Zedekia en het aanzienlijkste deel zijns volks gevankelijk naar Babel gevoerd, den tempel van alles beroofd en Jeruzalem verwoest.

- a. *Welk lot trof Zedekia te Ribla?* 2 Kon. 25 : 7. Jerem. 39 : 5—8. Ezech. 12 : 13.
- b. *Hoemoeten wij over Zedekia oordeelen?* 2 Kon. 36 : 13.

45. *Wat is van de achtergeblevenen in Juda geworden?*
De koning van Babel stelde Gedalia over de achtergeblevenen in Juda als landvoogd aan, onder wien zij rust hadden kunnen hebben, indien men hem niet vermoord had.

- a. *Hoe werd Jeremia door Nebukadnezar behandeld?* Jerem. 39 : 11—14.
- b. *Door wien is Gedalia gedood?* Jerem. 40 : 7—41 : 15.

c. *Welken raad gaf Jeremia na Gedalia's dood, en wat deed men daarop?* Jer. 42 : 1—22. 43 : 7.

46. *Waardoor hebben de koninkrijken van Israël en Juda zich hunnen ondergang voornamelijk op den hals gehaald?*

De ondergang der koninkrijken van Israël en Juda is de straf geweest voor hunnen afval van God.

47. *Heeft God Israël en Juda niet laten waarschuwen?*

God heeft onderscheidene profeten als buitengewone gezanten tot zijn volk gezonden, om het te bestraffen, te waarschuwen en tot bekeering optewekken.

48. *Welke profeten hebben onder anderen in het rijk der tien stammen gewerkt?*

In het rijk der tien stammen zijn, behalve Elia en Elisa, onder anderen Jona, Amos en Hosea als profeten opgetreden.

a. *Welke merkwaardige lotgevallen worden ons van Jona verhaald?*

49. *Welke profeten zijn onder anderen in het rijk der twee stammen vóór de Babylonische gevangenschap opgetreden?*

In het rijk der twee stammen zijn vóór de Babylonische gevangenschap onder anderen opgetreden Joël, Jesaja, Micha, Zephanja, Habakuk, Jeremia.

50. *Heeft God na de wegvoering van het rijk der twee stammen geen profeet meer tot zijn volk gezonden?*

Onder de achtergeblevenen in Juda heeft Jeremia gewerkt, onder de Joden in Babel Ezechiël en Daniël, bij het opbouwen van Jeruzalem Haggai en Zacharia, en later nog Meleächi.

a. *Waardoor waren de door God gezonden profeten onderscheiden van de priesters?*

- b. *Van welke beroemde profeten zijn geen geschriften tot ons gekomen?*

— o — o — o —
§ 7.

VAN DE BABYLONISCHE GEVANGENSCHAP TOT DE
GEBORTE VAN DEN HEER JEZUS.

Van 586 vóór Chr.

(Vgl. Dan. 1—10, Ezra, Nehemia, Esther,
1^e Boek der Makkabeën.)

1. *Zijn de Joden in Babel zwaar verdrukt?*

De toestand der Joden in Babel was geenszins ondragelijk, ofschoon zij ballingen waren en God niet naar hunne wet konden vereeren.

- a. *Van waar is de naam van Joden?*
b. *Welk gemis moest den Joden in Babel het smartelijkst vallen?*

2. *Werden de Joden in Babel als gevangenen behandeld?*

De Joden konden zich in Babel op de hun aange-
wezen plaatsen als inwoners neerzetten, en zagen som-
migen uit hun midden zeer geëerd aan het hof des
konings; zoo als Daniël, Hananja, Misaël en Asarja.

- a. *Welke eer viel Daniël en zijnen vrienden te beurt?*
Dan. 1 : 1—21.
b. *In welke groote verzoeking kwamen Hananja,
Misaël en Asarja, hoe gedroegen zij zich, en uit
welk doodsgevaar zijn zij gered?* Dan. 3.
c. *Welke droomen van Nebukadnezar heeft Daniël
uitgelegd, en wat is er met Nebukadnezar ge-
beurd?* Dan. 2, 4.
d. *Wat is er voorgevallen bij het groote feestmaal
van Belsazar?* Dan. 5.
e. *In welk gevaar is Daniël gekomen onder de re-
gering van Darius den Meder?* Dan. 6.

f. *Blijkt het ook, dat er welvaart geheerscht heeft onder de Joden in Babel?* Ezra 2 : 65—67, 69.

3. *Waartoe heeft de Babylonische gevangenschap de Joden kunnen dienen?*

Door het gemis van hunne burgerlijke en godsdienstige vrijheid in Babel hebben de Joden het genot van hunne voorvaderlijke voorrechten en vrijheden kunnen leeren op prijs stellen.

a. *Waarom moesten zij op prijs leeren stellen wat zij verloren hadden?*

4. *Is er geen einde aan de Babylonische gevangenschap gekomen?*

Van den Perzischen koning Cyrus ontvingen de Joden verlof, om naar hun vaderland terug te keeren en Jeruzalem en den tempel weder op te bouwen. Ezra 1 : 1—4.

a. *Val der Babylonische en omvang der Perzische heerschappij onder Cyrus.*

5. *Hebben alle Joden Babel verlaten, nadat hun door Cyrus de vrijheid daartoe verleend was?*

Onder Zerubbabel trokken meer dan 40,000 Joden naar hun vaderland, terwijl velen in Babel terugbleven.

a. *Uit wiens geslacht was Zerubbabel?*

b. *Waarom bleven vele Joden in Babel terug?*

c. *Hoevele jaren zijn van Jeruzalems verwoesting tot den terugkeer der Joden onder Zerubbabel verlopen?*

6. *Zijn de naar Palestina teruggekeerde Joden voorspoedig geweest in de herstelling van Jeruzalem en den tempel?*

De Joden vonden eerst in hun vaderland veel tegenwerking van de Samaritanen.

a. *Wie waren de Samaritanen?* vgl. bl. 49. Antw. 19.

7. *Waarom werden de Joden door de Samaritanen tegengewerkt?*

De Samaritanen wenschten deel te nemen aan de opbouw van den Jeruzalemschen tempel, hetgeen hun door Zerubbabel stellig werd geweigerd. Ezra 4: 1—6.

- a. *Is die weigering goedgekeuren, en hoe hebben de Samaritanen haar opgenomen?*
- b. *Is de tempel eindelijk voltooid geworden?* Ezra 6: 14—22.

8. *Welke twee godvreezende Joden hebben zich vooral verdienstelijk gemaakt jegens de teruggekeerden uit Babel?*

Het zijn vooral Ezra en Nehemia, die het opbouwen van Jeruzalem krachtig hebben bevorderd, en de orde in den Staat en in den godsdienst hebben gehandhaafd.

9. *Wat deed Ezra?*

Ezra is ongeveer 50 jaren, nadat de tempel opgericht was, naar Jeruzalem gekomen, en heeft er eene geheele hervorming in den Staat tot stand gebracht.

- a. *Kwam Ezra alleen uit Perzië?* Ezra 7: 6—10.

10. *Wat hadden de Joden aan Nehemia te danken?*

Nehemia, eenige jaren na Ezra als landvoogd te Jeruzalem gekomen, bevorderde de voltooiing van den muur der stad, zonder zich door de tegenwerking der Samaritanen te laten ontmoedigen.

- a. *Wat gaf aanleiding, dat Nehemia naar zijn vaderland ging?* Neh. 1: 1—4. 2: 1—6.

11. *Zag Nehemia goede vruchten van zijn werk?*

Zoolang Nehemia te Jeruzalem bleef, werd veel verbeterd, maar toen hij weer naar het Perzische hof teruggekeerd was, volgde een groot verval in alles.

- a. *Bleef Nehemia, nadat hij zijn vaderland verlaten had, in Perzië?*

12. *Hebben de Joden zich na de Babylonische*

gevangenschap weer aan beeldendienst en afgoderij schuldig gemaakt?

Na de Babylonische gevangenschap zijn de Joden niet weer tot beeldendienst en afgoderij vervallen.

13. *In welk groot gevaar zijn de Joden, die in Perzië gebleven waren, onder Ahasveros of Xerxes gekomen?*

De goddelooze Haman wist van den koning te verkrijgen, dat alle Joden, die zich in zijn rijk bevonden, op éénen dag zouden gedood worden. Esth. 3:6—15.

a. *Waarom haatte Haman de Joden?* Esth. 3:1—6.

b. *Wie was Mordechai?* Esth. 2:5—7, 21—23.

14. *Gelukte het Haman, de Joden te verdelgen?*

Het gelukte de koningin Esther, die eene Jodin was, het gevaar, waarmede de Joden bedreigd werden, van hen af te wenden.

a. *Hoe was Esther koningin geworden?* Esth. 1:10-12. 16—22. 2:1—10, 16—18.

b. *Wat deed Mordechai voor zijn volk?* Esth. 4:13-17. 10:1—3.

c. *Hoe is Haman ontmaskerd en vernederd?* Esth. 5:1—7:10.

d. *Welke vrijheid ontvingen de Joden, en op welk feest vieren zij nog jaarlijks gedachtenis van hunne verlossing uit Hamans geweld?* Esth. 9:22—32.

15. *Is het Joodsche volk na den terugkeer uit Babel weder een onafhankelijk volk geworden?*

Na de Babylonische gevangenschap zijn de Joden meestal onderworpen geweest aan vreemde overheersching.

16. *Aan wie zijn de Joden onderworpen geweest, nadat de Perzische heerschappij vernietigd was?*

Behalve aan de Perzen, zijn de Joden onderworpen

geweest aan de Macedoniërs, aan de Egyptenaars, en aan de Syriërs, van wier overheersching zij zich vrijgevochten hebben.

17. *Wie waren de aanvoeders der Joden tegen de Syriërs?*

De Joden hebben zich van de Syriërs vrij gevochten onder de leiding van den priester Mattathias en zijne zonen, gewoonlijk de Makkabeën genoemd.

18. *Hoe heeten de zonen van Mattathias?*

De zonen van Mattathias heeten Johannes, Simon, Judas, Eleazar en Jonathan.

a. *Welken bijnaam droeg Judas, de zoon van Mattathias?*

19. *Wanneer zijn de Joden door de Syriërs vrij verklaard?*

De Joden zijn van de Syrische heerschappij vrij verklaard onder Simon, den opvolger van Jonathan, die Judas opgevolgd was.

20. *Hoelang heeft het geslacht der Makkabeën aan het hoofd des Joodschen volks gestaan?*

Het geslacht der Makkabeën heeft ruim honderd jaren lang aan het hoofd des Joodschen volks gestaan.

21. *Wie was Johannes Hyrkanus?*

Johannes Hyrkanus, de zoon van Simon, heeft na zijns vaders dood, gedurende ongeveer 30 jaren, voorspoedig en onafhankelijk over Judea, Samaria en Galilea geregeerd.

22. *Zijn de Joden onafhankelijk gebleven?*

De Joden zijn later gekomen onder de heerschappij der Romeinen, die ter hulp geroepen waren door Aristobulus II, den kleinzoon van Johannes Hyrkanus, in een twist met zijnen broeder.

a. *Wie waren de Romeinen?*

23. *Wanneer zijn de Joden onder de heerschappij der Romeinen gekomen?*

In het jaar 63 vóór Christus zijn de Joden gekomen onder de heerschappij der Romeinen, die later Herodes, eenen Idumeër van afkomst, tot „koning der Joden” hebben aangesteld.

24. *Wat is er merkwaardigs onder de regeering van Herodes gebeurd?*

Nadat Herodes, die de Groote genoemd wordt, ruim 35 jaren geregeerd had, is onder zijne regeering de beloofde Verlosser Israëls, onze Heer Jezus, geboren.

25. *Waarom is de oude geschiedenis van Israël bijzonder belangrijk voor ons?*

De oude geschiedenis van Israël is bijzonder belangrijk, als geschiedenis van het volk, waarin God alle geslachten der aarde gezegend heeft, en omdat men naar waarheid kan zeggen: de zaligheid is uit de Joden.

§ 8.

VAN DE GEBOORTE VAN DEN HEER JEZUS TOT DE
UITSTORTING VAN DEN HEILIGEN GEEST.

(De vier Evangelien.)

1. *Is de komst van den Heer Jezus in de wereld behoorlijk voorbereid?*

De oude geschiedenis van Israël, zoowel als die der oude Heidensche volken, is de voorbereiding geweest voor de komst van den Verlosser der wereld.

a. *Hoe was het tijdens de geboorte van den Heer Jezus met de meest bekende Heidensche volken gesteld, en in welken toestand verkeerde toen het Joodsche volk?*

b. *Hadden de Heidensche volken gedurende de vorige eeuwen ook iets van den éénen waren God kunnen vernemen?*

c. *Wie noemt het tijdstip, waarop de Heer Jezus geboren werd, de volheid des tijds? Gal. 4:4.*

2. *Waren er reeds eenige bijzonderheden aangaande den beloofden Verlosser Israëls bekend gemaakt, voordat hij geboren werd?*

God heeft aangaande den beloofden Verlosser Israëls doen bekend maken, dat hij zou zijn uit Davids geslacht, op eene wondervolle wijze, te Bethlehem, geboren zou worden, en dat Hij zou lijden en sterven.

a. *Waar vinden wij die bijzonderheden in de profetiën van Jesaja en Micha?*

b. *Waarom had God dit vooraf laten bekend maken?*

c. *Zijn er nog andere bijzonderheden van den beloofden Verlosser Israëls voorzegt?*

3. *Hoelang is het geleden, dat Jezus geboren werd?*

Ruim 1880 jaren geleden is Jezus geboren te Bethlehem, in Palestina.

a. *Waar ligt Palestina, en heeft dit land ook nog een' anderen naam?*

b. *Hoe was dat land bij Jezus geboorte verdeeld, en aan wie was het onderworpen? Luk. 3:1, vgl. 2:1.*

c. *Wanneer vieren wij het feest der geboorte van Jezus?*

4. *Wie waren de ouders van Jezus?*

Jezus is geboren uit Maria, de verloofde van Jozef, eenen timmerman uit Nazareth, door de kracht des Heiligen Geestes.

a. *Wisten Maria en Jozef vóór de geboorte van Jezus, dat zij de moeder van den Messias zou worden? Luk. 1:26—33. Matth. 1:20, 21.*

b. *Waarom reisde Jozef met Maria naar Bethlehem? Luk. 2:1—4.*

c. *Waar is Jezus te Bethlehem geboren? Luk. 2:7.*

5. *Wat is er merkwaardigs bij de geboorte van Jezus gebeurd?*

De geboorte van Jezus is door eenen engel bekend gemaakt aan eenige herders bij Bethlehem, waarna eene menigte engelen daar een lofzang tot eer van God hebben gezongen. Luk. 2 : 8—17.

- a. *Wat gebeurde er met Jezus, toen hij acht dagen oud was, waarom werd hij Jezus genoemd, en wat beteekent deze naam? Matth. 1 : 21.*
 - b. *Is Jezus uit Davids geslacht en waarom heet hij de Christus? Matth. 1 : 1—16, 20. Luk. 4 : 23—38, vgl. 1 : 32, 33.*
 - c. *Wat gebeurde met Jezus, toen hij veertig dagen oud was? Luk. 2 : 22, 25—38.*
 - d. *Heeft Maria later uit haar huwelijk met Jozef kinderen gehad? Matth. 13 : 55, 56.*
 - c. *Heeft Jezus zijne moeder en broeders ooit boven anderen voorgetrokken? Matth. 12 : 46—50.*
6. *Is Jezus te Bethlehem gebleven?*

Jozef en Maria moesten, kort na de geboorte van Jezus, het joodsche land verlaten, en naar Egypte vluchten, omdat Herodes het kind wilde dooden.

- a. *Wie was deze Herodes? Vgl. § 7. Antw. 23, 24.*
- b. *Hoe had Herodes iets van de geboorte onzes Heeren vernomen? Matth. 2 : 1—8.*
- c. *Waarom wilde Herodes Jezus dooden, en waarom gelukte het hem niet? Matth. 2 : 9—16.*

7. *Is Jezus in Egypte opgevoed?*

Op Gods bevel is Jozef met Maria en Jezus uit Egypte vertrokken naar Nazareth in Galilea. Matth. 2 : 19—23.

a. *Was Nazareth eene aanzienlijke stad?*

8. *Zijn ons vele bijzonderheden uit de eerste levensjaren onzes Heeren bekend?*

Van de eerste levensjaren onzes Heeren, totdat hij in het openbaar als leeraar onder zijn volk optrad, is ons zeer weinig bekend.

- a. *Wat is ons bekend van 's Heeren vroegste jeugd?*
Luk. 2 : 40 , 52.
- b. *Wat wordt ons van den twaalfjarigen Jezus verhaald?* Luk. 2 : 42—50.
- c. *Zou Jezus met zijn pleegvader als timmerman werkzaam geweest zijn?* Mark. 6 : 3.

9. *Hoe gedroeg Jezus zich in zijne jeugd jegens Jozef en Maria?*

Jezus was in zijne jeugd zijnen ouders onderdanig.
Luk. 2 : 51^a.

10. *Is Jezus onverwachts onder zijn volk opgetreden?*
God heeft Johannes den Dooper gezonden, om het Joodsche volk op de verschijning van den Messias voortebereiden.

- a. *Wie waren de ouders van Johannes den Dooper, en wat zeide de engel vóór zijne geboorte tot zijnen vader?* Luk. 1 : 5—20.
- b. *Was Johannes de Dooper een profeet, en werd hij er voor gehouden?* Luk. 3 : 3. Matth. 14 : 5. 21 : 26.

11. *Wat deed Johannes de Dooper als wegbe-reider van den Messias?*

Johannes de Dooper wekte het volk op tot bekeering, en doopte in de Jordaan allen, die met berouw over hunne zonden tot hem kwamen.

- a. *Hoe predikte Johannes?* Matth. 3 : 6-12. Luk. 3 : 7-18.
- b. *Vond hij veel gehoor bij het volk?* Matth. 3 : 5, 6.
- c. *Deed hij ook wonderen?* Joh. 10 : 41.
- d. *Wat getuigde Johannes van Jezus?* Matth. 3 : 11, 12. Joh. 1 : 26—34.

e. *Wat zeide de schare later van de getuigenis des doopers aangaande Jezus?* Joh. 10 : 41.

12. *Hoe is het leven van Johannes den Dooper geëindigd?*

Johannes de Dooper is door Herodes, den viervorst van Galilea, in de gevangenis geworpen en onthoofd.

- a. *Wie was deze Herodes?*
- b. *Waarom werd Johannes de Dooper in de gevangenis geworpen en bij welke gelegenheid verloor hij het leven? Matth. 14 : 3—12.*
- c. *Zag hij in zijne gevangenschap ook naar Jezus om? Matth. 11 : 2—6.*
- d. *Wat zeide Jezus van Johannes den Dooper? Matth. 11 : 9—14. 17 : 10—13.*

13. *Hoe oud was Jezus, toen hij in het openbaar onder zijn volk optrad?*

Jezus was dertig jaren oud, toen hij, door Johannes den Dooper gedoopt, als leeraar onder zijn volk optrad.

14. *Wat is bij den doop van Jezus gebeurd?*

Toen Jezus gedoopt was, daalde de Heilige Geest op hem neder, en werd eene stem uit den hemel gehoord, die zeide: Deze is mijn geliefde Zoon, in wien ik mijn welbehagen heb. Matth. 3 : 16, 17.

- a. *Verwonderde Johannes er zich niet over, dat Jezus door hem wilde gedoopt worden? Matth. 3 : 13—15.*
- b. *Is zulk eene stem uit den hemel later meer gehoord? Matth. 17 : 1—8, vgl. Joh. 12 : 28b.*

15. *Is Jezus terstond, nadat hij gedoopt was, in het openbaar opgetreden?*

Jezus heeft zich, na gedoopt te zijn, veertig dagen in de woestijn afgezonderd en is aan het einde daarvan verzocht geworden door den duivel, zonder zich tot eenige zonde te laten verleiden.

- a. *Wat wilde de duivel, dat Jezus doen zou? Matth. 4 : 1—11. Luk. 4 : 1—13.*

16. *Heeft Jezus ooit gezondigd?*

Jezus heeft nimmer gezondigd.

17. *Was Jezus een mensch, zooals wij zijn.*

Als mensch was Jezus ons in alles gelijk, uitgenomen de zonde.

18. *Waarvoor wilde Jezus erkend worden?*

Jezus wilde erkend worden voor den Zoon van God, den beloofden Messias, den Zaligmaker der wereld.

19. *Waartoe is Jezus in de wereld gekomen?*

Jezus is in de wereld gekomen, om zondaren te behouden.

20. *Is Jezus niet alleen voor de Joden in de wereld gekomen?*

Jezus is door God in de wereld gezonden, opdat ieder, die in hem geloofd, het eeuwige leven hebbe. Joh. 3:16.

a. *Was Jezus gekomen, om zelf onder de heidenen te arbeiden?*

21. *Waar heeft Jezus zich meest opgehouden, nadat hij in het openbaar was opgetreden?*

Jezus heeft zich doorgaans in Galilea en Judea opgehouden, en veel in de stad Kapernaüm vertoefd.

a. *Kwam Jezus ook in het Overjordaansche en in Samaria?*

b. *Hoe was men te Nazareth jegens hem gezind?*
Luk. 4:16—30.

c. *Wanneer bevond hij zich bij voorkeur te Jeruzalem?*

22. *Hoe is Jezus door zijn volk ontvangen?*

Velen kwamen vol vertrouwen tot Jezus, terwijl anderen zich weldra als zijne tegenstanders deden kennen.

23. *Wie kwamen bij voorkeur tot Jezus?*

Jezus werd vooral gaarne gehoord en gevolgd door armen en eenvoudigen, door allen, die de waarheid liefhadden en berouw over hunne zonden gevoelden.

24. *Wie trekken onder degenen, die Jezus volgden, het meest onze aandacht?*

De twaalf discipelen van Jezus, die hij tot zijne apostelen of gezanten had verkozen, trekken onder zijne volgelingen het meest onze aandacht.

25. *Hoe heeten de twaalf discipelen van Jezus?*

De twaalf discipelen van Jezus heeten: Simon Petrus en Andreas, Jakobus en Johannes, Philippus en Bartholomeus, Thomas en Mattheus, Jacobus, de zoon van Alfeus, en Judas of Thaddeus, Simon de Kananieter en Judas Iskariot.

a. *Wie was Cephas (1 Kor. 15:7), Nathanaël (Joh. 1:46), Levi (Luk. 5:27) en Lebbeus (Matth. 10:3)?*

b. *Wat lezen wij van zeventig discipelen? Luk. 10:1.*

26. *Waartoe bestemde Jezus zijne twaalf discipelen?*

Jezus wilde, dat zijne twaalf discipelen later als zijne getuigen zouden optreden en het Evangelie der zaligheid zouden verkondigen.

a. *Welk beroep oefenden zij uit?*

b. *Waarom zou Jezus juist hen gekozen hebben?*

27. *Wat deed Jezus, om zijne twaalf discipelen te vormen tot zijne getuigen en gezanten?*

Jezus ging vertrouwelijk met zijne twaalf discipelen om, hield hen bij zich als een kring van vrienden, en leerde hun wat zij moesten weten, om later het Evangelie te kunnen prediken.

a. *Welke drie discipelen vergezelden den Heer het meest? Matth. 17:1.*

b. *Bij welke gelegenheid leerde Jezus hen bidden? Luk. 11:1.*

28. *Waarop drong Jezus vooral aan bij zijne discipelen?*

Jezus drong bij zijne discipelen vooral aan op nederigheid, oprechtheid, waakzaamheid en zelfverloochening.

29. *Waartegen heeft Jezus zijne discipelen vooral gewaarschuwd?*

Jezus heeft zijne discipelen vooral gewaarschuwd tegen hoogmoed, geveinsdheid, zorgeloosheid en traagheid.

30. *Waarvoor trok Jezus velen tot zich?*

Jezus trok velen tot zich door de lieflijkheid zijner prediking en door de heerlijkheid zijner wonderen.

31. *Wat zeide men van de prediking onzes Heeren?*

Men verbaasde zich over de leer van onzen Heer, was opgetogen over zijn onderwijs, en verklaarde, dat niemand ooit zoo gesproken had. Matth. 7:28, 29. 13:54.

a. *Waar predikte Jezus meestal?*

32. *Heeft Jezus zich bij zijn onderwijs niet dikwijls van gelijkenissen bediend?*

Jezus heeft zich bij zijn onderwijs dikwijls bediend van gelijkenissen.

33. *Waarvoor dienen de gelijkenissen van Jezus?*

De gelijkenissen van Jezus leeren ons den aard van het koninkrijk der hemelen kennen, en wat er te doen, te vermijden en te verwachten is voor allen, die er deel aan hebben.

a. *Gelijkenissen van Jezus:*

De zaaier, Matth. 13:3—8, 13—23.

Het onkruid onder de tarwe, Matth. 13:24—30, 37—43.

Het vischnet, Matth. 13:47—50.

Het mostaardzaad, Matth. 13:31, 32.

Het zuurdeesem, Matth. 13:33.

Het opschietende zaad, Mark. 4:26—29.

De schat in den akker, Matth. 13:44.

De koopman in paarden, Luk. 13:45, 46.

De verontschuldigen, Luk. 14:16—24.

De goddelooze landlieden, Matth. 21:33—43. Luk. 20:9.

Het koninklijk bruiloftsmaal, Matth. 22:3—14.

De wijze en dwaze maagden, Matth. 25:1—12.

De onvruchtbare vijgeboom, Luk. 13:6—9.

De gehoorzame en de ongehoorzame zoon, Matth. 21:28—31.

De verloren zoon, Luk. 15:11—32, vgl. 4—10.

De twee schuldenaars, Luk. 7:41, 42.

De onbarmhartige dienstknecht, Matth. 18:23—35.

De barmhartige Samaritaan, Luk. 10:30—37.

De talenten, Matth. 25:14—30.

De tien ponden, Luk. 19:12—27.

De arbeiders in den wijngaard, Matth. 20:1—15.

De onrechtvaardige rentmeester, Luk. 16:1—8.

De rijke man en de arme Lazarus, Luk. 16:19—31

De rijke dwaas, Luk. 12:16—20.

De Pharizeër en de tollenaar, Luk. 18:10—14.

De onrechtvaardige rechter, Luk. 18:2—7.

b. *Waarom bediende Jezus zich van gelijkenissen?*

c. *In welk Evangelie vinden wij geen gelijkenissen van den Heer?*

34. *Heeft Jezus vele wonderen gedaan?*

Jezus heeft zeer vele wonderen gedaan, die evenzeer van zijne groote genade, als van zijne goddelijke macht getuigen.

a. *Wat lezen wij Hand. 10:38?*

35. *Waarom moesten de wonderen van Jezus dienen?*

De wonderen van Jezus moesten dienen, om het ongelooft te beschamen en het geloof in hem te versterken, om zijne vijanden tot hem te brengen en zijne vrienden inniger aan hem te verbinden. Joh. 5:36.

36. *Welke wonderen heeft Jezus gedaan?*

Jezus heeft vele zieken en lijdenden genezen, ook dooden opgewekt, en meer dan eens getoond, goddelijke macht over de natuur te bezitten.

a. *Wonderen van Jezus:*

Genezing van de schoonmoeder van Petrus, Matth. 8:14, 15;

van den zoon des hovelingen te Kapernaum, Joh. 4:46;

van den knecht des hoofdmans te Kapernaum, Luk. 7:2;

van den kranke te Bethesda, Joh. 5:5; van den waterzuchtige, Luk. 14:2, vgl. Matth. 4:24;

van de tien melaatschen, Luk. 17:12; van den melaatschen man, Matth. 8:2—4;

van een verlamde, Matth. 9:1—7, (Luk. 5:18,) Matth. 12:10—13; van de kromme vrouw, Luk. 13:11;

van de twee blinden, Matth. 9:27—31; van den blindgeborene, Joh. 9:1; van den blinde te Bethsaïda, Mark. 8:22—26; van Bartimeus, Luk. 18:35;

van den doofstomme, Mark. 7:32—37; van den bezetene, die blind en stom was, Matth. 12:22, die manziek was, Matth. 17:14—18;

van de dochter der Kananeesche vrouw, Matth. 15:22—28;
van de bezetenen in het land der Gadarenen, Matth.
8:28; vgl. Matth. 8:16; 15:30, 31;

van het oor van Malchus, Luk. 22:50, 51.

Opwekking van het dochtertje van Jairus, Luk. 8:41, van den
jongeling te Nain, Luk. 7:11; van Lazarus, Joh. 11:43.

Wonderbare spijziging van de 5000 met 5 brooden en twee
visschen, Matth. 14:15—21, van de 4000 met 7 brooden
en eenige visschen, Matth. 15:32—38; verandering van wa-
ter in wijn, Joh. 2:1; wonderbare vischvangst, Luk. 5:4,
Joh. 21:4; het wandelen op de zee, Matth. 14:22—33,
Joh. 6:16; het stillen van den storm op zee, Matth.
8:23—26; de verdorde vijgeboom, Matth. 21:18, 19.

b. Welken indruk maakten de wonderen van Jezus op
het volk? Matth. 12:23, 24. Joh. 11:45, 46, 53.

c. Zocht Jezus door zijne wonderen opzien te ver-
wekken? Matth. 9:30. 12:16.

37. Hoe ontving Jezus gewoonlijk degenen, die
tot hem kwamen?

Jezus ontving allen, die tot hem kwamen, met
zachtmoedigheid en goedertierenheid, zonder echter
hen, die bestraffing verdienden, te ontzien.

De zondares bij Simon den Pharizeër, Luk. 7:37.

De overspelige vrouw, Joh. 8:3.

De moeders met hare kinderen, Matth. 19:13—15.

Maria en Martha, Luk. 10:38.

De moeder van Jakobus en Johannes, Matth. 20:20—28.

Zacheus, Luk. 19:2.

Nikodemus, Joh. 3:1.

De tollenaars, Matth. 9:10—13.

De Wetgeleerde, Mark. 12:28—34.

De rijke jongeling, Matth. 19:16—22, vgl. 23—27.

De Pharizeër en de Wetgeleerde, Luk. 11:37—52.

De discipelen van Johannes den Dooper, Matth. 9:14—17.

De geldgierige, Luk. 12:13.

De Pharizeën met den penning, Matth. 22:15—22.

De Pharizeën en de Sadduceën, Matth. 16:1—4.

De Schriftgeleerden, Matth. 15:1—11, 18—20.

De Samaritaansche vrouw, Joh. 4:7.

38. Bij wien vond Jezus veel tegenstand?

Jezus vond veel tegenstand bij de aanzienlijksten

des volks, bij de Overpriesters en Schriftgeleerden, bij de Pharizeën en Sadduceën, die zich meer en meer als zijne vijanden gedroegen.

- a. *Wie waren de Pharizeën en Sadduceën?*
- b. *Hoe waren de broeders van Jezus jegens hem gezind? Joh. 7:5.*
- c. *Welke houding nam Herodes, die Johannes den Doo-per gedood had, tegenover Jezus aan? Luk. 13:31.*

39. *Waarin toonden de tegenstanders van Jezus hunne vijandige gezindheid jegens hem?*

De tegenstanders van Jezus toonden hunne vijandige gezindheid jegens hem in beleedigingen, listige aanslagen en vervolgingen van hem.

40. *Waaruit is de vijandige gezindheid der tegenstanders van Jezus vooral te verklaren?*

Men was vijandig gezind tegen Jezus uit haat tegen God en uit afkeer van verootmoediging, uit vijandschap tegen de waarheid en uit liefde tot de zonde.

41. *Wat was er in Jezus, dat zijne vijanden vooral ergerde?*

De vijanden van Jezus ergerden zich vooral aan hetgeen hij van zichzelf zeide als Gods Zoon, en aan hetgeen hij als zoodanig deed, zonder hen eenigszins te vreezen.

42. *Is de tegenstand, dien Jezus vond, niet uit misverstand te verklaren?*

De tegenstand, dien Jezus vond, is niet uit misverstand te verklaren, omdat hij zeide wie hij was, omdat hij de goddelijkheid zijner zending duidelijk bewees, en zijne vijanden toonden hem te begrijpen.

- a. *Waaruit verklaarde Jezus den tegenstand zijner vijanden tegen hem? Joh. 5:40—47.*
- b. *Hoe bewezen de vijanden van Jezus hunnen onwil en kwade trouw jegens hem? Matth. 21:23—27.*

43. *Ontzag Jezus zijne vijanden niet om hen te winnen?*

In plaats van zijne vijanden te ontzien, zeide Jezus hun vrijmoedig de waarheid, ofschoon hij niets deed om hen te verbitteren.

44. *Waarom zocht Jezus zijne vijanden niet te behagen?*

Jezus was niet gekomen, om zijne eigene eer te zoeken, maar om den wil zijns Vaders te volbrengen.

45. *Wat hebben de vijanden des Heeren eindelijk weten te bewerken?*

De vijanden des Heeren hebben eindelijk weten te bewerken, dat hij gevangen is genomen, als godslasteraar ter dood is veroordeeld, en als oproermaker is gekruisigd.

46. *Verwachtte Jezus, dat hij in de handen zijner vijanden zou vallen?*

Jezus heeft voorzgd, dat hij zou lijden en sterven, en wist wat hem overkomen en wie hem verraden zou. Matth. 16 : 21; 26 : 20—25. Vgl. Joh. 6 : 64^b.

a. *Hoe werd de voorzegging van zijn lijden en sterven door zijne discipelen opgenomen? Matth. 16 : 22, 23; 17 : 23b.*

b. *Heeft Jezus meer voorzgd, dan dat hij lijden en sterven zou? Matth. 24. Luk. 21 : 5.*

c. *Wat wist Jezus behalve de toekomstige dingen meer, zonder dat men het hem bekend maakte? Joh. 2 : 24, 25.*

47. *Wat deed de vijanden van Jezus eindelijk het besluit nemen, om zich van hem meester te maken?*

Daar het getal van hen, die Jezus volgden, al grooter en grooter werd, besloten zijne vijanden hem uit den weg te ruimen. Joh. 11 : 47.

a. *Wie drong onder de vijanden van Jezus vooral op zijn dood aan? Joh. 11 : 49, 50.*

- b. Welk plan maakten de vijanden van Jezus eerst, om hem ter dood te brengen? Matth. 26 : 3—5.
- c. Wat is er met den Heer kort voor zijnen dood gebeurd te Bethanië? Joh. 12 : 1-8. Matth. 26 : 12, 13.
- d. Wat lezen wij van den luistervollen intocht des Heeren in Jeruzalem? Luk. 19 : 28—40.

48. Waardoor is het aan de vijanden van Jezus gelukt, hem in hunne macht te krijgen?

Het is aan de vijanden des Heeren gelukt, hem in hunne macht te krijgen, door dat hij zich niet aan hen onttrok, maar vrijwillig liet gevangen nemen.

49. Wat deed Jezus den avond, voordat hij gevangen genomen werd?

Jezus heeft, den avond voor zijne gevangenneming, het Pascha met zijne discipelen gegeten, het Avondmaal ingesteld en nog zeer veel tot hen gesproken.

- a. Wat is er vóór en aan den Paaschmaaltijd gebeurd? Luk. 22 : 7-13. Joh. 13 : 3-17. vgl. Luk. 22 : 24-30.
- b. Hoe is het Avondmaal ingesteld? Matth. 26 : 26-28.
- c. Wat heeft Jezus na de instelling van het Avondmaal nog tot zijne discipelen gezegd? Joh. 14—16.
- d. Welk gebed heeft de Heer daarop laten volgen? Joh. 17.

50. Waar is Jezus gevangen genomen?

Jezus is gevangen genomen in den hof Gethsemane, nadat hij daar eene groote benauwdheid der ziel had doorgestaan.

- a. Ging Jezus alleen naar en in den hof Gethsemane? Matth. 26 : 36, 37.
- b. Wat voorspelde Jezus op den weg naar Gethsemane aan Petrus? Matth. 26 : 30—35.
- c. Wat lezen wij van de zielsbenauwdheid onzes Heeren in Gethsemane? Matth. 26 : 38-45. Luk. 22 : 40-44.

51. Door wie is Jezus gevangen genomen?

Jezus is gevangen genomen door eene bende, welke zijne vijanden op hem hadden afgezonden, en die geleid werd door Judas Iskariot.

- a. *Voor hoeveel had Judas aangenomen, den Heer aan zijne vijanden overteleveren?* Luk. 22:3-6. Matth. 26:15.
- b. *Heeft Judas ook berouw gehad over zijne misdaad?* Matth. 27:3-10. Hand. 1:18, 19.
- c. *Wat zou Judas bewogen hebben, den Heer aan zijne vijanden te verraden?*
- d. *Hoe ontving Jezus de bende, die op hem afgezonden was?* Joh. 18:4-9. Matth. 26:55. Luk. 22:52, 53.
- e. *Wie heeft in Gethsemane eene poging gedaan, om Jezus te verdedigen?* Joh. 18:10.
- f. *Wat zeide Jezus, toen Petrus zijn zwaard had getrokken?* Joh. 18:11. Matth. 26:52-54.

52. *Waarheen heeft men Jezus gebracht, nadat hij gevangen was genomen?*

Jezus is voor den Joodschen raad gebracht, daar valsch beschuldigd, als godslasteraar ter dood veroordeeld en schandelijk mishandeld.

- a. *Wat vroeg men den Heer in den Joodschen raad, waarvan beschuldigde men hem, en wat antwoordde hij?* Joh. 18:12-14, 19-24. Matth. 26:59-64.
- b. *Waarom noemde men Jezus een godslasteraar?* Matth. 26:63-66.
- c. *Aan welke mishandeling stond Jezus bloot voor den Joodschen raad?* Matth. 26:67, 68.
- d. *Hoe gedroeg Petrus zich, terwijl Jezus door den Joodschen raad verhoord werd?* Matth. 26:69-75, vgl. Joh. 18:15-18, 25-27.

53. *Heeft de Joodsche raad het doodvonnis aan den Heer Jezus voltrokken?*

Daar de Joden aan de Romeinen onderworpen waren, is Jezus gebracht voor den rechterstoel van den Romeinschen Landvoogd Pontius Pilatus. Joh. 18:28-32.

54. *Wat is met Jezus gebeurd voor den rechterstoel van Pilatus?*

Jezus is bij Pilatus door de Joden beschuldigd als oproermaker, maar door den Romeinschen Landvoogd meer dan eens voor niet schuldig verklaard.

a. Welk gesprek hield Pilatus eerst met Jezus?
Joh. 18 : 33—38.

b. Tot wien zond Pilatus den Heer? Luk. 23:5-12.

55. Heeft Pilatus den Heer vrijgesproken?

Ofschoon Pilatus verklaarde, geen schuld in Jezus te vinden, heeft hij hem toch laten geeselen en daarna ter kruisiging overgegeven.

a. Deed Pilatus niets, om Jezus in vrijheid te stellen?
Luk. 23:13—16. Matth. 27:15—23. Joh. 19:1—5.

b. Aan welke mishandeling stond Jezus bij Pilatus bloot? Matth. 27:27—30.

c. Waarom ontsloeg Pilatus den Heer niet? Joh. 19:12. Mark. 15:15.

d. Zou de Heer den Romeinschen landvoogd zonder veel moeite hebben kunnen bewegen, om hem los te laten? Joh. 19:6—11.

e. Wat hebbende Joden en wat heeft Pilatus verklaard met betrekking tot den dood van Jezus? Matth. 27:24, 25.

56. Waar is Jezus gekruisigd?

Jezus is gekruisigd op den heuvel Golgotha, bij Jeruzalem, tusschen twee boosdoeners.

a. Wat is het eigenaardige van de kruisstraf.

b. Wat heeft Jezus gezegd en wat is met hem gebeurd op den weg naar Golgotha? Luk. 23:26—28.

c. Wat bood men Jezus op Golgotha aan? Matth. 27:33, 34.

d. Wat deed men met de kleederen van Jezus? Matth. 27:35.

e. Welk opschrift stond op het kruis van Jezus? Joh. 19:19—22.

57. Heeft Jezus nog iets gezegd, terwijl hij aan het kruis hing?

Jezus heeft, terwijl hij aan het kruis hing, zevenmaal gesproken.

a. De zeven kruiswoorden:

1. Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. Luk. 23:34.

2. (Tot Maria:) Vrouw, zie, uw zoon; (tot Johannes:) Zie, uwe moeder. Joh. 19:26, 27.
3. Voorwaar zeg ik u, heden zult gij met mij in het Paradijs zijn. Luk. 23:43.
4. Mijn God, mijn God, waarom hebt gij mij verlaten? Matth. 27:46.
5. Mij dorst. Joh. 19:28.
6. Het is volbracht. Joh. 19:30.
7. Vader, in uwe handen beveel ik mijnen geest. Luk. 23:46.

58. *Heeft Jezus veel moeten lijden op Golgotha?*

Behalve de smarten van het kruislijden, heeft Jezus op Golgotha veel smaad, hoon en bespottung van zijne vijanden moeten verdragen. Matth. 27:39—43.

59. *Heeft Jezus niets gedaan, om aan den dood te ontkomen?*

Jezus heeft evenmin voor den Joodschen raad als in Gethsemane, evenmin op Golgotha als bij Pilatus, iets gedaan om zich te verlossen.

60. *Is het van groot belang voor ons, dat Jezus zich niet aan het lijden en sterven heeft onttrokken?*

Indien Jezus zich aan het lijden en sterven onttrokken had, zou hij den wil zijn Vaders niet hebben volbracht, en nu niet de Zaligmaker van zondaars zijn.

61. *Hoelang heeft Jezus aan het kruis geleden?*

Jezus heeft van des morgens negen uur tot ruim drie uur des namiddags aan het kruis geleden, tot dat hij stierf.

a. *Wat is gebeurd, toen Jezus den geest gaf?*
Matth. 27:51—54. Luk. 23:47, 48.

b. *Op welken dag is Jezus gestorven, en welke dag is thans gewijd aan de gedachtenis van zijnen dood?*

62. *Hoe heeft Jezus zich onder al zijn lijden gedragen?*

Jezus heeft al zijn lijden doorgestaan met volkomen zelfverloochening, zachtmoedigheid en geduld, altijd volmaakt in het doen van den wil zijns Vaders.

- a. *Waartoe is Jezus gestorven?* Matth. 26:28. Rom. 4:25.
 b. *Wat is voor ons te leeren uit de wijze, waarop Jezus geleden heeft?* 1 Petr. 2:21—23.

63. *Wat heeft men met den Heer Jezus gedaan, nadat Hij gestorven was?*

Nadat onze Heer gestorven was, hebben twee van zijne vrienden hem, met toestemming van Pilatus, afgenomen van het kruis en in een graf gelegd.

- a. *Zou Jezus wel waarlijk gestorven zijn?* Joh. 19:31-35.
 b. *Door wie is Jezus begraven?* Matth. 27:57—60. Joh. 19:39.
 c. *Wat hebben de vijanden van Jezus aan zijn graf gedaan?* Matth. 27:62—66.

64. *Is Jezus in het graf gebleven?*

Nadat Jezus des vrijdags avonds begraven was, is hij, des zondagsmorgens vroeg, opgestaan uit den dood.

- a. *Wat is er merkwaardigs bij de opstanding van Jezus gebeurd?* Matth. 28:2—4.
 b. *Wie vernamen het eerst, dat Jezus opgestaan was?* Matth. 28:1, 5—8. Luk. 24:1—10.
 c. *Wanneer vieren wij het feest van 's Heeren opstanding?*

65. *Wie hebben Jezus na zijne opstanding levend gezien?*

Jezus is na zijne opstanding verschenen aan zijne elf discipelen en aan anderen onder zijne volgelingen.

- a. *Verschijsningen van Jezus na zijne opstanding:*
 Aan Maria Magdalena, Joh. 20:1—18, en aan de vrouwen, Matth. 28:9, 10.
 Aan Petrus, Luk. 24:34. 1 Kor. 15:5.
 Aan de Emmausgangers, Luk. 24:13—33.
 Aan de tien discipelen, Joh. 20:19—22. Luk. 24:36—45.
 Aan de elf discipelen, Joh. 20:24—29.
 Aan de zeven discipelen bij de zee van Tiberias, Joh. 21:1—14, vgl. 15—17.
 Aan de discipelen in Galilea, Matth. 28:16—18. Mark. 16:16—18. Vgl. 1 Kor. 15:6.
 Aan Jakobus, 1 Kor. 15:7.

- b. *Had Jezus voorzegd, dat hij uit den dood zou opstaan?*
 c. *Hebben de vrienden van Jezus verwacht, dat hij zou opstaan uit den dood, en geloofden zij terstond, dat hij opgestaan was?*
 d. *Waarom is Jezus niet aan zijne vijanden verschenen?*
 e. *Welk gerucht hebben de vijanden van Jezus na zijne opstanding verspreid? Matth. 28:11—15.*

66. *Hoelang heeft Jezus na zijne opstanding nog op deze aarde vertoefd?*

Jezus is op den veertigsten dag na zijne opstanding ten hemel gevaren, voor de oogen van zijne elf discipelen, op den Olijf berg bij Jeruzalem. Hand. 1:3—11.

67. *Wat heeft Jezus aan zijne discipelen in last gegeven, voordat hij de aarde verliet?*

Jezus heeft vóór zijne hemelvaart zijne discipelen geboden, het Evangelie aan alle volken te prediken, en den doop ingesteld voor allen, die belijden zouden in Hem te gelooven. Mark. 16:15. Matth. 28:19.

68. *Is Jezus niet te vroeg van deze aarde weggegaan?*

Toen Jezus ten hemel voer, had hij volkomen volbracht al wat de Vader hem op aarde te doen gegeven had.

69. *Moeten wij ons verblijden over de hemelvaart van onzen Heer?*

De hemelvaart van onzen Heer is zijne verhooging in heerlijkheid, tot heil van zondaars.

a. *Zou het niet beter zijn geweest, dat Jezus op aarde was gebleven? Joh. 16:7. Matth. 28:18, 20.*

b. *Waarmede mogen zij, die in den Heer Jezus gelooven, zich vertroosten, als zij aan zijne hemelvaart denken? Joh. 14:3. 17:24.*

70. *Is er na Jezus geen meer volkomen Zaligmaker voor zondaren te verwachten?*

Jezus is de eenige en volkomen Zaligmaker van

zondaars. Die in Hem geloofd zal zalig worden.
Hand. 16 : 31. 1 Tim. 2 : 5^b.

§ 9.

VAN DE UITSTORTING DES HEILIGEN GEESTES
TOT DE VERWOESTING VAN JERUZALEM.

(Tot het jaar 70 na Christus.)

(De Handelingen der Apostelen.)

1. *Wat is er gebeurd op den tienden dag na de hemelvaart van Jezus?*

Op den tienden dag na de hemelvaart van Jezus is de Heilige Geest te Jeruzalem uitgestort op de apostelen.

- a. *Waarom bevonden de apostelen zich op den tienden dag na de hemelvaart van Jezus te Jeruzalem?* Hand. 1 : 4, vgl. Luk. 24 : 49.
- b. *Door welke teekenen werd de uitstorting van den H. Geest vergezeld?* Hand. 2 : 2—4.
- c. *Wie was in de plaats van Judas Iskariot tot apostel gekozen?* Hand. 1 : 15.
- d. *Op welk feest der Joden is de H. Geest uitgestort, en wanneer vieren wij het feest van die uitstorting?*
- e. *Wie waren het eerst getuigen van de werking des H. Geestes in de apostelen, en welken indruk maakte zij?* Hand. 2 : 5—13.

2. *Waren de Apostelen voorbereid op de uitstorting van den Heiligen Geest?*

De Heer Jezus heeft vóór zijnen dood de komst des Heiligen Geestes beloofd aan zijne discipelen. Joh. 14 : 16, 17, 26. 16 : 7. Hand. 1 : 5, 8.

3. *Waar is het Evangelie gepredikt na de uitstorting van den Heiligen Geest?*

Na de uitstorting van den Heiligen Geest is het

Evangelie gepredikt eerst onder de Joden, daarna onder de Heidenen.

- a. *Wat beteekent het woord Evangelie?*
- b. *Wie heeft na de uitstorting van den H. Geest het eerst te Jeruzalem het Evangelie gepredikt?*
Hand. 2:14—36, 38—40.

4. *Werd er spoedig eene Christelijke gemeente te Jeruzalem gevestigd?*

Op den dag der uitstorting van den Heiligen Geest werden velen te Jeruzalem gebracht tot het geloof in den Heer Jezus, en binnen kort was daar eene bloeiende gemeente. Hand. 2:37, 41—47. 6:7.

- a. *Wat lezen wij van den eersten toestand der Jeruzalemsche gemeente?* Hand. 4:32—35.
- b. *Wat is er gebeurd met Ananias en Saffira?*
Hand. 5:1—11.
- c. *Wanneer en waarom zijn de eerste diakenen verkozen?* Hand. 6:1—6.

5. *Deden de apostelen ook wonderen?*

De apostelen deden vele teekenen en wonderen, zoodat zij in groote eer waren bij het volk. Hand. 5:12—16.

- a. *Welk wonder heeft Petrus aan een kreupelen man te Jeruzalem gedaan?* Hand. 3:1—8.
- b. *Wat is op dit wonder gevolgd?* Hand. 3:9—26.

6. *Vond de Evangelieprediking geen tegenstand onder de Joden?*

Vele Joden geloofden in den Heer Jezus, maar de Joodsche raad vervolgde spoedig de Apostelen.

- a. *Wat overkwam Petrus en Johannes?* Hand. 4:1—7.
- b. *Wat overkwam al de Apostelen?* Hand. 5:17—28.

7. *Werden de apostelen bevreemd, toen zij vervolgd werden?*

De apostelen hebben met vrijmoedigheid en standvastigheid de tegenstanders huns Heeren wederstaan,

en God meer gehoorzaamd dan de menschen. Hand. 4:8—20. 5:29—32, 41, 42.

a. *Wat zeide Gamaliël tot de vervolgers der apostelen?* Hand. 5:33—40.

8. *Wie werd het eerst ter dood gebracht om zijne belijdenis van Jezus?*

Stephanus, een der eerste diakenen te Jeruzalem, is door de Joden gesteenigd om zijne belijdenis van Jezus, en alzoo de eerste Christenmartelaar geworden.

a. *Waarvan is Stephanus beschuldigd, wat zeide hij ter zijner verdediging, en hoe is hij in den dood gegaan?* Hand. 6:8—7:60.

9. *Stond de Jeruzalemsche gemeente ook aan vervolging bloot?*

Kort na den dood van Stephanus ontstond eene groote vervolging tegen de Christenen te Jeruzalem, zoodat zij door Judea en Samaria verstrooid werden. Hand. 8:1.

10. *Leed de gemeente des Heeren niet veel schade door de vervolging der Jeruzalemsche Christenen?*

Daar de Christenen, die door de vervolging verstrooid werden, het Evangelie buiten Judea en buiten Palestina verkondigden, was die vervolging voordelig voor de uitbreiding der gemeente. Hand. 8:4.

11. *Door wien is het Evangelie gepredikt onder de Samaritanen?*

Het Evangelie is in Samaria gepredikt door Philippus, een der eerste Jeruzalemsche diakenen, en elders onder de Samaritanen door Petrus en Johannes. Hand. 8:5, 14, 15, 25.

a. *Wat is te Samaria voorgevallen met zekeren Simon?* Hand. 8:9—13, 18—24.

b. *Wat wordt ons bericht van zekeren hofbeambte der Ethiopische koningin Candace?* Hand. 8:26—39.

c. *Werden er eerlang vele Christelijke gemeenten in het Joodsche land gevonden?* Hand. 9:31.

12. *Door wien is het Evangelie het eerst onder de Heidenen verkondigd?*

Petrus heeft het eerst het Evangelie onder de Heidenen verkondigd, en wel aan den Romeinschen hoofdman Cornelius te Cesarea, door wien hij daartoe was aangezocht.

a. *Wat is met dezen Cornelius gebeurd?* Hand. 10:1—8.

b. *Zou Petrus uit zichzelf tot de Heidenen gegaan zijn met de prediking van het Evangelie?* Hand. 10:9—16.

c. *Hoe ontving Petrus het aanzoek van Cornelius?* Hand. 10:17—23.

d. *Wat heeft Petrus te Cesarea gedaan?* Hand. 10:24—48.

e. *Wat had Petrus te Joppe gedaan?* Hand. 9:36—43.

13. *Welken indruk maakte het op de Christenen te Jeruzalem, dat Petrus het Evangelie aan de Heidenen had gepredikt?*

Toen Petrus aan de Christenen te Jeruzalem verhaald had, wat met Cornelius te Cesarea voorgevallen was, verheerlijkten zij er God om. Hand. 11:1, 18.

14. *Wie heeft vooral als apostel der heidenen gewerkt?*

Een der hevigste vervolgers van de eerste Christenen, Saulus genaamd, is door den Heer Jezus tot de prediking van het Evangelie onder de Heidenen geroepen.

a. *Waar was Saulus geboren en opgevoed?* Hand. 22:3, vgl. 26—28. Rom. 11:1.

b. *Bij welke gelegenheid vinden wij het eerst melding van hem gemaakt?* Hand. 7:58b. 8:1.

- c. *Hoe bewees hij vóór zijne bekeering zijne vijandschap tegen de Christenen?* Hand. 8:3. 9:1.
 d. *Hoe spreekt Paulus, de apostel over den tijd, die aan zijne bekeering vooraf was gegaan?* Gal. 1:13, 14. 1 Kor. 15:9. 1 Tim. 1:13.

15. *Waar is Saulus bekeerd geworden?*

Saulus is bekeerd geworden op den weg naar Damaskus, en daarna onder den naam van Paulus vele jaren in den dienst des Heeren werkzaam geweest als apostel der Heidenen.

- a. *Waarom ging Saulus naar Damaskus?* Hand. 9:1, 2.
 b. *Wat overkwam hem op den weg naar Damaskus, hoe gedroeg hij zich daarbij, en tot wien heeft hij zich moeten begeven in die stad?* Hand. 9:3—19, vgl. 22:6—16.
 c. *Waar heeft hij het eerst Christus gepredikt?* Hand. 9:20—22.
 d. *Aan welk gevaar is hij te Damaskus ontkomen?* Hand. 9:23—25, vgl. 2 Kor. 11:32, 33.
 e. *Welken indruk maakte de bekeering van Saulus op de Christenen?* Hand. 9:21, 26—28. Gal. 1:22—24.
 f. *Van wien heeft Paulus den inhoud zijner prediking ontvangen?* Gal. 1:11, 12.

16. *Wat heeft Paulus voor de uitbreiding van het koninkrijk Gods gedaan?*

Paulus heeft, zoowel op groote reizen, als door brieven aan Christelijke gemeenten, veel in den dienst van het Evangelie gearbeid.

- a. *Hoevele groote reizen heeft hij ten dienste der Evangelieprediking ondernomen?* Hand. 13:1. 15:36. 18:23.
 b. *Welke brieven zijn ons van Paulus bewaard gebleven?*

17. *Waar heeft Paulus het Evangelie buiten Palestina gepredikt?*

Paulus heeft vooral in Klein-Azië, Macedonië en Griekenland, het Evangelie gepredikt.

- a. *Wat deed hij te Antiochië in Pisidië*, Hand. 13:14 en *wat wedervoer hem te Lystre?* Hand. 14:8—20.
- b. *Wat bewoog hem, naar Macedonië te gaan?* Hand. 16:8—10.
- c. *Waar heeft hij het eerst in Europa het Evangelie gepredikt?* Hand. 16:12.
- d. *Wat wedervoer Paulus en Silas te Philippi?* Hand. 16:14—40.
- e. *Hoe werden Paulus en Silas te Thessalonika en Berea ontvangen?* Hand. 17:1—14.
- f. *Wat deed Paulus te Athene*, Hand. 17:15—34, *te Korinthe*, 18:1—18, *te Efeze*, 19:1—20:1, *te Troas*, 20:7—12, *te Milete*, 20:17—38?

18. *Wàs er geen gemeente van Christenen uit de Heidenen, voordat Paulus onder de Heidenen werkte?*

Te Antiochië in Syrië was eene gemeente van Christenen, voornamelijk uit de Heidenen, gesticht door sommigen van de verstrooiden uit Jeruzalem. Hand. 11:19—25.

- a. *Waar zijn de belijders van Jezus het eerst Christenen genaamd?* Hand. 11:26.

19. *Waarom weidde Paulus zich niet aan de Evangelieprediking over de Joden?*

Paulus zou zich gaarne aan de Evangelieprediking onder zijn volk gewijd hebben, maar de Heer wilde, dat hij tot de Heidenen zou gaan.

- a. *Wat is tusschen den Heer Jezus en Paulus voorgevallen met betrekking tot deze zaak?* Hand. 22:17—22.
- b. *Smartte het Paulus niet, dat de meeste Joden den Heer Jezus bleven verwerpen?* Rom. 9:1—3. 10:1.

20. *Heeft Paulus zich in het geheel niet tot de Joden gewend met de prediking van het Evangelie?*

Paulus wendde zich doorgaans het eerst tot de Joden, maar zij hebben hem meestal tegengestaan en vervolgd.

- a. *Wanneer is de vervolging der Joden tegen Paulus begonnen?* Hand. 9 : 23.
- b. *Wat zeiden Paulus en Barnabas tot de Joden te Antiochië?* Hand. 13 : 46, 47.
- c. *Wat zeiden de Joden van Paulus,* Hand. 24 : 5, *en wat zeide Paulus van de Joden,* Rom. 10 : 2, 3?

21. *Wie zijn inzonderheid als medearbeiders van Paulus beroemd?*

Onder de medearbeiders van Paulus verdienen vooral Barnabas, Silas, Timotheus en Titus genoemd te worden.

- a. *Wat is ons bekend van Johannes Markus en Lukas?*

22. *Wat was de hoofdinhoud der prediking van Paulus?*

De hoofdinhoud der prediking van Paulus was de rechtvaardiging uit het geloof in den Heer Jezus en niet uit de werken der wet.

23. *Is Paulus altijd aan de vervolging zijner vijanden ontkomen?*

Paulus is eindelijk te Jeruzalem in de handen der Joden gevallen, en zou door hen gedood zijn, indien hij niet door de Romeinen gered en naar Cesarea gevoerd was.

- a. *Wie had aan Paulus voorspeld, dat hij te Jeruzalem gebonden zou worden?* Hand. 21 : 10, 11.
- b. *Aarzelde Paulus niet, naar Jeruzalem te gaan?* Hand. 21 : 12—14.
- c. *Wat deed hij na zijne aankomst te Jeruzalem?* Hand. 21 : 17—26.
- d. *Waarmede is de vervolging der Joden tegen Paulus te Jeruzalem begonnen en waartoe leidde zij?* Hand. 21 : 27—39.
- e. *Wat heeft Paulus ter zijner verdediging gezegd tot de Jeruzalemsche Joden,* Hand. 22 : 1, *en in den Joodschen raad,* Hand. 23 : 1—10?

- f. *Hoe versterkte en vertroostte de Heer Jezus den apostel te midden der verdrukking, waarin hij zich te Jeruzalem bevond?* Hand. 23:11.
- g. *Welke samenzwering maakten de Joden tegen Paulus en hoe ontkwam hij het gevaar?* Hand. 23:12—35.

24. *Is Paulus te Cesarea in vrijheid gesteld?*

Paulus is te Cesarea twee jaren gevangen gebleven, daar verhoord door de Romeinsche landvoogden Felix en Festus, en ten laatste naar Rome opgezonden.

- a. *Wat is te Cesarea met Paulus gebeurd bij het eerste verhoor, Hand. 24:1—23, daarna voor den rechterstoel van Felix. 24—27, vervolgens onder Festus en in tegenwoordigheid van koning Agrippa, 25:1—26:31?*
- b. *Waarom is Paulus niet vrijgesproken, maar naar Rome gezonden?* Hand. 26:32; vgl. 25:9—12.

25. *Hoe is het Paulus te Rome gegaan?*

Paulus bleef te Rome in verzekerde bewaring, arbeidde er naar zijn vermogen tot uitbreiding van het Koninkrijk Gods, en is er later onthoofd.

- a. *Wat is Paulus op zijne reis van Cesarea naar Rome wedervaren?* Hand. 27:1—28:15.
- b. *Wat ondervond en wat deed hij te Rome?* Hand. 28:16—31.
- c. *Welke brieven heeft hij uit Rome geschreven?*

26. *Verhief Paulus zich niet op hetgeen hij als apostel des Heeren was en deed?*

Paulus noemde zich den minste der Apostelen, en verklaarde, dat hij al wat hij was te danken had aan Gods genade. 1 Kor. 15:9, 10.

- a. *Hoe werd Paulus door den Heer beschut tegen zelfverheffing?* 2 Kor. 12:1—10.

27. *Was er eensgezindheid tusschen Paulus en de andere apostelen?*

Paulus en de andere apostelen hebben met elkander in eenheid des geestes en der liefde gearbeid. Gal. 2:9.

a. *Wat is er voorgevallen tusschen Paulus en Petrus te Antiochië?* Gal. 2:11—14.

28. *Weten wij veel van de lotgevallen der twaalf apostelen na de uitstorting van den Heiligen Geest?*

Van Petrus, Johannes en Jakobus weten wij zeer weinig, van de overigen wordt ons in de Handelingen der apostelen niets bericht.

a. *Wat weten wij van Petrus en Johannes?* Vgl. vraag 6. Hand. 12:3—12. 15:7. 1 Petr. 5:13. Openb. 1:9.

b. *Wat weten wij van Jakobus, den zoon van Zebedeus?* Hand. 12:1, 2.

c. *Wat wordt ons verhaalt van Jakobus, den broeder des Heeren?* Hand. 15:13. 21:18. Gal. 2:9.

d. *Van wie zijn de zoogenaamde algemeene zendbrieven afkomstig?*

29. *Welke waren de twee aanzienlijkste Christelijke gemeenten in de dagen der apostelen?*

In de dagen der apostelen waren de gemeenten te Jeruzalem en te Antiochië in Syrië de twee aanzienlijkste gemeenten.

30. *Waardoor heeft de Jeruzalemsche gemeente opgehouden te bestaan?*

De Jeruzalemsche gemeente hield op te bestaan bij de belegering en verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen, in het 70^e jaar onzer jaartelling.

31. *Was de verwoesting van Jeruzalem iets onverwachts voor de Christenen?*

De Heer Jezus had voorzeggd, dat Jeruzalem zou verwoest worden. Luk. 19:41—44. 21:20—22. Matth. 24:20—52.

32. *Wat is er van de Joden geworden na de verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen?*

Na de verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen zijn de Joden verspreid over de geheele aarde, tot straf voor hunne verwerping van den Messias.

33. *Hoe is het gegaan met de Christenen, na de verwoesting van Jeruzalem?*

Na de verwoesting van Jeruzalem zijn de Christenen vermenigvuldigd onder de Heidenen, ofschoon zij eerst nog langen tijd zeer door hen verdrukt zijn geworden.

34. *Welken dag der week hebben de Christenen reeds vroeg afgezonderd tot christelijken rustdag?*

Reeds zeer vroeg is de eerste dag der week door de Christenen als rustdag afgezonderd. Joh. 20 : 26. Hand. 20 : 7. 1 Kor. 16 : 2. vgl. Openb. 1 : 10.

a. *Waarom is de Zondag daartoe gekozen?*

35. *Is het niet te vreezen, dat de Christenen eens van de aarde zullen worden uitgeroeid door de vijanden des Heeren?*

De Heer Jezus heeft alle macht in hemel en op aarde, en draagt als het hoofd zijner gemeente zorg, dat zij bloeit en zich al meer en meer uitbreidt.

36. *Welke geschiedenis moet als het vervolg van de Bijbelsche geschiedenis beschouwd worden?*

De geschiedenis der Christelijke Kerk op aarde moet beschouwd worden als het vervolg van de Bijbelsche geschiedenis.

a. *Waarom is de geschiedenis der Christelijke Kerk op aarde voor ons zoo hoogst belangrijk?*

b. *Hoelang bestaat de Christelijke Kerk nu reeds, wat weet gij van hare geschiedenis te verhalen, in hoeveel tijdvakken wordt die geschiedenis verdeeld, welk gedeelte van de geschiedenis der Christelijke Kerk boezemt u het meeste belang in?*

PSALM 22 : 14.

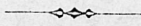
Eerlang gedenkt hieraan het wereldrond.
Haast wendt het zich tot God met hart en mond,
En waar men ooit de wildste volken vond,
Zal God ontvangen
Aanbidding, eer en dankbre lofgezangen;
Want Hij regeert en zal zijne almacht toonen.
Hij heerscht, zoover de blindste heidnen wonen,
Tot hem bekeerd.

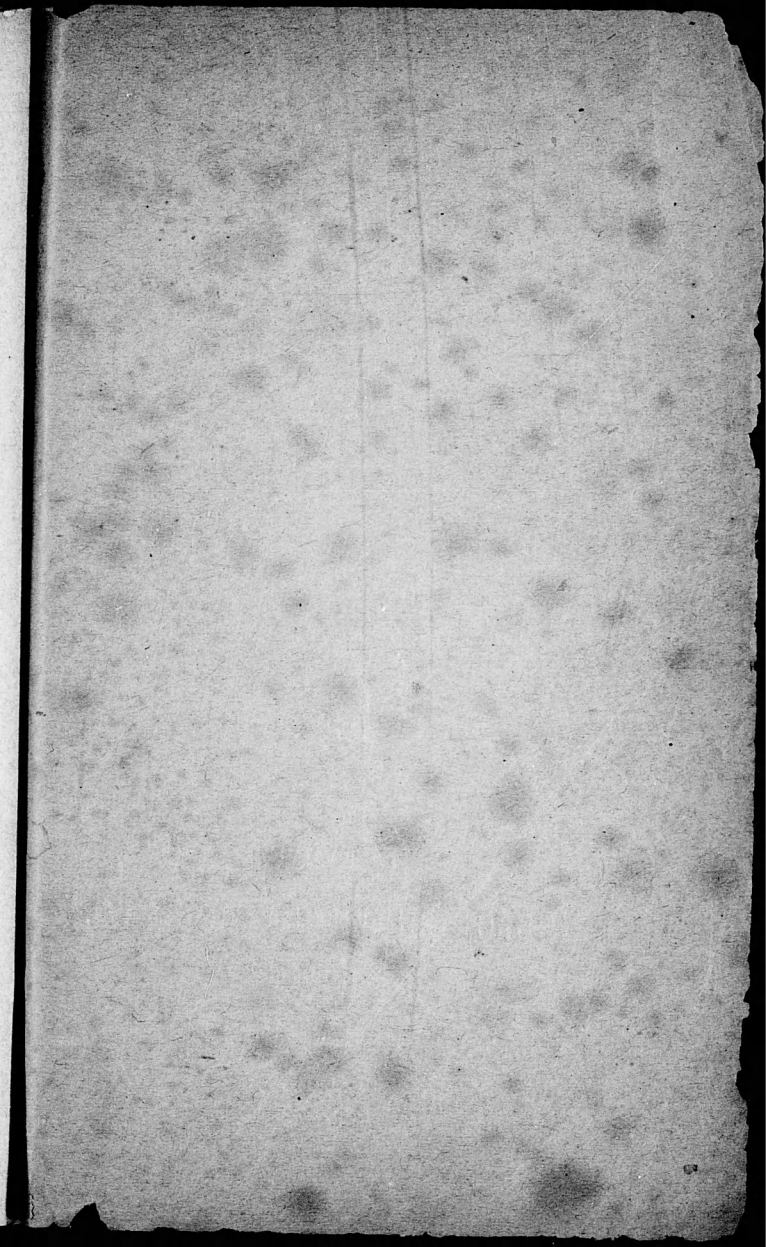
—

GEZANG 155 : 2, 3.

Jezus wil zijn roem verhoogen,
Jezus, Gods en 's menschen Zoon.
In zijn hand is alvermogen,
Menschenliefde omringt zijn troon.
Welk een stof tot lof en vreugd!
Hemel, aarde, weest verheugd!

Ja, wij zien ontelbre scharen
Luistren naar zijn liefdestem;
Hier beschaafden, daar barbaren,
Vrijen, slaven, dienen Hem.
Dalen rijst, zinkt, bergen, neêr!
Baant den weg voor onzen Heer!

*Bij de Uitgevers dezes is van denzelfden
Schrijver mede uitgegeven:*

DE LEER DER ZALIGHEID.

LEIDDRAAD

bij katechetisch onderwijs en onderzoek
der christelijke waarheid.

f 0.20.

DE LEER DER ZALIGHEID.

Verkorte Leiddraad

VOOR KATECHETISCH ONDERWIJS,

TEN BEHOEVE VAN MINGEOEFENDEN.

f 0.12½.

VERKORTE

HANDLEIDING BIJ HET ONDERWIJS

IN DE

BIJBELSCH E GESCHIEDENIS.

f 0.15.